The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, DECEMBER 18, 1963

LATVIJA
AMERIKĀ

101. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 18. DECEMBRĪ 13. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vaditājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Ziemelis un sniegs mūs neba ida. Foto J. Ligeris.

Miera svētceļnieks

4. decembrī notika Vatikāna koncila otrās sesijas svinīga publiska slēgšanas sēde ar aicinātiem viesiem, un to vadīja pāvests. Otro sesiju atklāja 29. septembrī. Sesijas slēgšanas runā pāvests izteica nodomu paplašināt biskapu tiesības un pienākumus, ko tālāk virzīs trešās sesijas apspriešanai. Runas pašās beigās, kad neviens vairs nesagaidīja neko sensācionālu, pāvests paziņoja 2300 kardinā-liem, archibīskapiem, biskapiem, diplomātiem un visiem citiem ielūgtiem svinīgās koncila sēdes dalībniekiem, ka nākošā gada janvārī viņš apmeklēs Svēto zemi.

Pāvests lidošot ar īrētu strūklu lidmašīnu 4. janvārī un apmeklēšot Jeruzālemi, Golgātas kalnu, Kristus dzimšanas vietu Betlemi un Nazareti, kur Kristus pavadīja jaunību. Pāvests ceļojumā došoties kā svētceļnieks un uzturēšoties Izraēlā un Jordanā 3 dienas. Šis būs pirmais gadījums, kad pāvests ierodas Svētā zemē. Pēdējo pusotra gadsimta laikā neviens pāvests arī nav atstājis Italijas territoriju.

Jeruzālemē 49. vai 50. gadā notika pirmais vispārējais kristīgās baznīcas koncils, kurā piedalījās arī apustuļi Sv. Pēteris un Sv. Pāvils. Abi apustuļi pirmā koncilā noskaidroja un harmonizēja kristīgās ticības dogmas un pārrunāja daudzas citas problēmas. Apustulis Pēteris, kā zināms, vēlāk devās uz Romu un kļuva par pirmo pāvestu.

Vairāk kā 19 gadu simteņus gadējā vispārējā koncila pārtraukums, pāvests Pāvils atstāj Pēteŗa troni un dodas kā svētceļnieks uz Jeruzālemi un Svēto zemi. Tā ir it kā vēstures traģiskās ironijas daļa, ka starp vienīgo pāvestu Pēteri un pāvestu sesto Pāvilu neviens no 260 pāvestiem nav savas valdīšanas laikā metis skatu uz Betlemi un Golgātas kalnu. Neapšaubāmi daudzi no pāvestiem būs domājuši par ceļošanu. Kā viens no tādiem minams pāvests Urbans II, kas XI gadu simteņa beigās organizēja pirmo krusta kara gājienu un gribēja atbrīvot svētās vietas. Tāpat jāmin pāvests Pius II, kas mira ceļā uz pēdējo krusta kara gājienu.

Pāvests Pāvils VI dodas uz Jeruzālemi, lai atgrieztos pie tiešīgās ticības pirmavotiem un lai izlūgtu par mieru kristīgiem un visai pasaulei. Vatikāna koncilā pāvests ir parādījis sevi kā aktīvu un sirsnīgu cīnītāju par mieru, tāpat kā viņa priekšgājējs. Jeruzaleme no neatminamiem vēstures laikiem ir maz piedzīvojusi mieru un arī tagad ir tālu no tā. Par nožēlošanu jāatceras, ka gadu simteņiem ilgi Jeruzaleme ir atstāta musulmaņu zināšanā, kuŗu pienākums bija uzturēt kārtību starp kildīgām kristīgo sektēm.

Ir iespējams, ka pāvests ceļojot būs piepalīdzīgs arī, lai samazinātu asumu starp Izraēlu un islāmu. Koncila pēdējā sēdē izskanēja doma, ka labvēlības parādīšana Izraēlas valstij, uz kuŗu pasaule gaidīja gadu simteņiem ilgi, var izsaukt neapmierinātību otrā pusē. Bet pāvesta galvenās un pirmās domas ceļojuma laikā būs tomēr pie kristīgiem.

Kā zināms, kristīgā ticība XI gadu simteni sadalījās divās baznīcās: rietumu un austrumu. Kopš sadalīšanas katoļu baznīcai nekādi ciešāki sakari ar austrumu jeb ortodokso baznīcu nav bijuši. Tagadējais pāvesta Pāvila VI ceļojums vispirms nozīmē draudzības un respekta parādīšana austrumu baznīcai. Tāpēc par pāvesta ceļojumu jo sevišķi priecājas kristīgie, bet tāpat ar braucienu ir apmierināta islāma pasaule un Izraēla.

Ortodoksās baznīcas virsgans oikūmeniskais patriarchs Atenagoras Istanbulā uzaicinājis kristīgo baznīcu vadītājus sastapt pāvestu Svētā zemē un kopīgi aizlūgt par kristīgās baznīcas vienību. Patriarchata pārstāvis izteicies, ka pāvesta ceļojumu ortodoksā baznīca uzskata kā svarīgu soli. Viņš arī izteicies, ka patriarchs došoties uz Jeruzālemi, lai satiktu tur pāvestu un citu kristīgo baznīcu vadītājus. Patriarchs cerot sastapt Jeruzālemē arī Kenterberijas archibīskapu, Maskavas patriarchu un citus kristīgās pasaules vadošos darbiniekus. Sastapšanās starp pāvestu un ortodoksās baznīcas vadītājiem būšot svarīgs solis tā lūzuma ārstēšanā, kas pastāv rietumu un austrumu baznīcām kopš XI gadu simteņa.

Pēc pēdējām ziņām Istanbulā ieradies Vatikāna pārstāvis, lai pārrunātu ar patriarchu Atenagoru viņa iespējamo ceļojumu uz Jeruzālemi. Pāvests Triju kungu dienā Betlēmē teikšot lielu runu, kur skaršot miera un baznīcu sadarbības problēmas visā pasaulē.

Pēc ievēlēšanas par pāvestu 66 gadus vecais Pāvils VI nav bijis tālāk no Romas, kā pāvesta vasaras rezidencē Kastelgandolfo, kas ir 20 jūdzes no Vatikāna. Kā kardināls Montini viņš ir daudz ceļojis arī pa gaisu, starp citu 1962. gadā viņš bija Afrikā.

P. Indrāns

Pārmaiņas Ķinas politikā

SAV. VALSTIS IT KĀ BŪTU GATAVAS SĀKT RUNĀT AR PEKINGAS KOMUNISTIEM

No Vašingtonas ziņo, ka prezidents Džonsons sācis domāt par pārmaiņām komūnistu Ķīnas politikā. Amerikāņi turēšot atvērtas durvis sarunām ar Pekingas komūnistiem, sarunām, kas varētu sākties tiklīdz ķīnieši pārtrauktu savu indīgo naidu pret Sav. Valstīm. Amerikāņi aicinājuši ķīniešus kļūt vismaz tik pie kāpīgiem pret citām valstīm kā Padomju Savienība, tā, lai būtu iespējams uzsākt diplomātiskus un saimnieciskus sakarus. Kā zināms, kamēr komūnistu Ķīna iepērkas brīvā pasaulē, no Sav. Valstīm tā nesaņem absolūti neko. Abu valstu starpā nepastāv arī diplomātisko attieksmju. Ar Londonu Pekingai tādas ir.

Vašingtona nedomā, ka ķinieši būtu tuvākā nākotnē nobrieduši savas politikas mainīšanai. Varbūt, vecai komūnistu gvardei, kas tagad nosaka Pekingas nostāju, aizejot atpūtā. Varbūt, normālas politikas evolūcijas ceļā. Bet lai kā tas arī būtu, tas viss prasīs ļoti ilgu laiku. Sav. Valstu valdība domā, ka attiecībām pret komūnistu Ķīnu pienācis laiks akceptēt reālāku pieeju, rēķināties ar Ķīnas komūnismu kā notikušu faktu un saprast, ka komūnistu valdība Pekingā tuvākā nākotnē netiks nomainīta. Tas, pagaidām, vēl nenozīmē komūnistu Ķīnas atzīšanu. Bet, pašu amerikāņu vārdiem runājot, pienācis laiks sākt rēķināties ar reālitāti. Un reālitāte ir, ka komūnistu Ķīna eksistē, pastāv kā tāda kopš 1949. gada un vienreiz jau paspējusi izkaroties ar brīvo pasauli paliekot nesakauta.

Sav. Valstu valdības uztverē attieksmes ar Pekingu izdotos uzlabot daudz ātrāk, ja vien komūnistu Ķīnas valdība nebūtu tik ignoranta par dzīvi un apstākļiem pārējā pasaulē. Atskaitot Cuenlaju, kas kādu laiku dzīvojis un strādājis Francijā, pārējie Pekingas dižvīri tālāk par Maskavu nav bijuši.

Attieksmju uzlabošanu ar komūnistiem traucē arī otra Ķīna — Čangkaišeka nacionālisti Formozā, kurus amerikāņi atbalsta gan politiski, Apvienotās Nācijās, gan militāri un saimnieciski. Tikmēr, kamēr šāda veida draudzība un palīdzība turpināsies, tikmēr, kamēr Sav. Valstis cīnīsies pret komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās, abu valstu starpā nekāda sadarbošanās nesāksies.

Padomju Savienība, saka Vašingtona, ir daudz tuvāka Rietumiem nekā komūnistu Ķīna. Tuvāka tādēļ, ka krievi pareizi novērtē atomkaŗa briesmas un nepieciešamību no šīm briesmām izvairīties. Ķīnieši ir gluži citādos uzskatos. Maskava arī saprot, ko ķinieši vēl nav iemācījušies, ka, ja Rietumi piedāvā sarunas, tad tas nav tādēļ, ka viņiem būtu bailes. Tas ir tikai viens ceļš, kā izvairīties no kaŗa. Komūnistu Ķīna maldīgi skatās uz pārējo pasauli tādām pat acīm ar kādām tā raugās uz saviem mazajiem kaimiņiem. Tādas Laosas, Kambodžas un Vietnamas patiesi dreb milzīgā un rijīgā kaimiņa priekšā. Bet tas arī ir viss. Ar kaŗam pilnīgi nesagatavoto Indiju ķīnieši netika nekur un tagad pat vairs nemēģina. Lai noturētu tibetiešus pie kārtības, komūnistu Ķīnai tur jātur desmitiem tūkstošu kaŗavīru.

Ar ķīniešiem kā tādiem amerikāņiem nav nekāda naida. Naids ir vienīgi pret komūnismu un ko komūnisms rada un dara.

NATO SPĒKI IR PĀRAKI

Vācijas aizsardzības ministrs fon Hasels Sav. Valsts apspriedās ar savu ASV kollēgu Meknamaru un vairākiem citiem politiķiem un militārā sektora vadītājām personām kā par stratēģiskajām problēmām, tā par bruņojuma piešķiršanu. Fon Hasela ceļojums sabiedroto sadarbībai deva ne vien jaunu lojālitātes apliecinājumu, bet parādīja to, cik nopietni amerikāņi skatās uz Rietumu militāro stiprumu vispār.

Par Eiropas aizsardzību izteicās arī NATO Eiropas spēku virspavēlnieks ģen. Lemnicers, pasvītrojot, ka t. s. uz priekšu stratēģija, t. i. Rietumu aizsargāšana uz Vācijas un Dānijas austrumrobežas paredzēta bez ierobežojumiem. Taču krievu uzbrukums neizraisītu automatisku atomieroču lietošanu, bet stāvokli novērtētu pēc tā, kādus apmērus un formas šāds uzbrukums varētu pieņemt. Visus ieročus kaujā iesaistītu, lai atsistu krievu uzbrukumus. Viņš arī pasvītroja, ka šāda koncepcija neprasa, lai visi Rietumu spēki būtu koncentrēti pie austrumu robežas. Lemnicers sevišķi atzinīgi novērtēja NATO spēkus, kas uz uzbrukumu spēj atbildēt ierobežoti un arī ar visu kopīgo spēku. Kaut NATO spēkiem vēl esot daži trūkumi, taču tie pilnos apmēros spējot Eiropu aizsargāt pēc uz priekšu stratēģijas prasībām, norādīja Lemnicers, pasvītrojot arī, ka NATO spēku prettrieciens sekotu, tiklīdz ienaidnieks pārietu robežu.

Par amerikāņu gaisa tilta Big Lift akciju, kad dažās dienās no ASV uz Vāciju pārsvieda veselu diviziju, Lemnicers izteicās atzinīgi, gan norādot, ka šāda spēku pārsviešana nevar atvietot jau uz vietas esošus spēkus, kādēļ pastāv prasība, lai pret katru uzbrukumu stipri spēki būtu uz vietas. Viņš izteica apmierinājumu par to, ka trūkumi starp plānoto un sasniegto pastāvīgi samazinās.

NATO valstīs aktuālāks kļūst jautājums par t. s. multilaterālo atomspēku izveidošanu, kuŗos ietilptu ap 25 virsūdens kuģi, apbruņoti ar Polaris raķetēm. Par šo jautājumu Vašingtonā apspriedās Vācijas aizsardzības ministrs fon Hasels, par tā īstenošanu iestājās arī Vācijas ārlietu ministrs Šrēders. Jāpiezīmē, ka šo spēku izveidošanu atbalsta visas Vācijas politiskās partijas. Līdz ar premjēru maiņu Lielbritanijā šis jautājums citu vērtējumu ir guvis arī tur, jo premjērs Dagless - Hjūms ir pārgājis šī plāna atbalstītāju pusē kā tas ir izskanējis pēdējos viņa norādījumos. Britu valdība pat sāk atteikties no agrākās koncepcijas, ka Lielbritanijai jauni ieroči nebūtu izveidojami, bet esošie pat iekonservējami. Ziņas no Londonas liecina, ka britu jaunais premjērs ir nodomājis iestāties par britu atomvaras palielināšanu. Ir skaidrs, ka tas tad tiks darīts Eiropas politikas apsvērumu dēļ, lai Lielbritanija atomvaras lieluma ziņā paliktu kaut nedaudz priekšā Francijai. Viss tas liek cerēt, ka Eiropas drošības spēku kapacitāte pieaugs kā ar multilaterālajiem spēkiem, tā britu atsākto atomāro brūņošanos. Jācer, ka šīs ziņas nebūs tikai ierosinājumi.

Ziemeļatlantijas ministri Parīzē

PIECPADSMIT NĀCIJU ĀRLIETU MINISTRI UZSĀK SARUNAS

Šī gada 16. decembrī Parīzē sākās gadskārtējā Ziemeļatlantijas organizācijas ārlietu ministru konference. Kanadu pārstāv ārlietu ministrs Mārtins un aizsardzības ministrs Heljē. Sarunas ilgs trīs dienas.

Kanadas valdība domā, ka konference koncentrēsies ap Ziemeļatlantijas organizācijas atompolitiku un ēnīs atompolitikas nākotni. Prezidentam Kenedijam organizācijas valstu starpā bija dauda spēcīgāka aizmugure nekā tā ar ko prezidents Džonsons var rēķināties tagad. Līdz šim Sav. Valstis pilnīgi dominēja Ziemeļatlantijas organizācijas militāro politiku. Kopš tagad amerikāņiem nākšies sastapties ar ja ne Anglijas, tad noteikti Francijas un varbūt arī Rietumvācijas opoziciju. Prezidents de Golls, kas gan personīgi konferencē nepiedalīsies, Sav. Valstu atompolitikai katēgoriski nepiekrīt. Šīs politikas gudrību apšauba arī Rietumvācijas kanclers Erhards.

Rietumu galvaspilsētas no šīsnedēļas Parīzes sarunām sagaida lielas lietas — pilnīgu militārās stratēģijas pārorientēšanu. Tagad tikai jāgaida, vai tas tiks darīts Sav. Valstu, vai Francijas domāšanas virzienā. Kanada, cik zināms, atbalstīs Sav. Valstu nostāju un prasīs amerikāņu atompolitikas turpināšanu. Sav. Valstis, kā zināms, ir pret de Golla nacionālo atomarsenālu un solās Ziemeļatlantijas organizāciju apgādāt Sav. Valstīs ražotiem atomlādiņiem — tikmēr, kamēr šie lādiņi paliek pašu amerikāņu pārraudzībā. Sav. Valstis plāno arī Polāris raķetēm bruņotu atomfloti, sākumā ar kuģiem un noslēgumā ar atomzemūdenēm, kas kreisēs pa pasaules jūŗu dzelmēm un sargās mieru. No financiālā un laika viedokļa raugoties, Sav. Valstu programma ir visreālākā. Francijas un Anglijas kabatām ir daudz par grūtu izveidot moderna kaŗa prasībām pienācīgus atomarsenālus. Par pārējām Ziemeļatlantijas organizācijas valstīm nemaz nerunājot. No naudas un zināšanu viedokļa raugoties Eiropā to varētu sasniegt Rietumvācija. Bet tas vāciešiem nav atļauts.

Svētkos atcerēsimies tēvzemes sargus.

TAUTIEŠI, IR PĒDĒJAIS LAIKS ZIEDOT MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM
ZIEMSVĒTKOS!
Ziedojumus izlietos tikai aprūpei pēc ziedotāju norādījuma:
1. Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā. 3. Veciem un slimiem tautiešiem.
2. Invalidiem un to piederīgiem. 4. Pēc ziedotāju norādījuma.
Ziedojumi nododami visās DV nodaļās un kopās.
DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE.

LATVIJA

101. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 18. DECEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

FRANCIJA TUVINĀS SPĀNIJAI

Krievu uz ASV nosūtītā labības iepirkšanas komisija līdz šim vēl nav vienojusies par amerikāņu kviešu pirkumu, jo nevēlējās pieņemt prasību par to, ka daļa labības jāpārved amerikāņu kuģos, kam vedmaksas ir augstākas nekā citu valstu kuģiem. Krievu komisija pat lūkoja nospēlēt komēdiju un paziņoja, ka dosies mājās. Taču amerikāņu labības firmu sarunveži labi zina, ka krieviem labība ir vajadzīga un no aizbraukšanas draudiem nenobijās. Tie arī zina, ka atteikšanās no minētās prasības izraisītu ASV asu kritiku, jo arī amerikāņu kuģu nodarbinātība ir ievērojami samazinājusies un vispārējā bezdarba stāvoklis nav grozījies. Tādēļ ASV prasība būtībā ir negrozāma. Nav šaubu, ka Maskavā visu to labi saprot, kādēļ savai komisijai aizbraukt neatļāva, bet pavēlēja lietot parasto kaulēšanās taktiku, cerot, ka ASV tomēr maksu samazinās. Ir, protams, grūti pateikt, kurš galu galā piekāpsies. Ka vienošanos panāks, par to Krievijas apstākļu pazinēji nešaubās.

Eiropas politikas jomā uzmanību izraisīja ziņas no Parīzes par Francijas un Spānijas līguma parakstīšanu, kuŗa ietvaros franči piešķiŗ spāņiem kreditus rūpniecības izbūvei 750 milj. franku apmērā, par kuŗiem Spānija no Francijas saņems dzelzs, tērauda un elektrisko rūpnīču iekārtas, naftas rafinērijas un dzelzceļa izbūves materiālus. Spānija šo līgumu uzskata par ļoti izdevīgu, un tas ir pirmais lielākais līdz šim Spānijai piešķirtais kredīts. Spāņu finanču ministrs Rubio šajā sakarā pasvītroja, ka Parīzē spāņus uzskata ne vien par solidiem partneŗiem un labiem parāda maksātājiem, bet arī par uzticamiem labiem kaimiņiem. Pieņem, ka šis līgums noslēgts arī ciešākas politiskas sadarbības nolūkos, pēc kā tiecas Francijas prezidents de Golls, tā Spānijas valdība ar Franko priekšgalā.

Komentātori pasvītro to, ka Francijas loma NATO un ārpus tās kļūst arvien nozīmīgāka, tad tā ir neaušaubāma patiesība, jo tās atomvaru vairs nevar ignorēt, nevar aplet tās lomu Eiropas aizsardzībā, ko ASV un Lielbritanija līdz šim, politiskās varas dēļ, mēģināja samazināt. Francijas un Spānijas ciešāka saimnieciskā un politiskā saslēgšanās tādēļ palielina abu šo valstu nozīmi, bet sevišķi jau Francijas lomu.

Daži komentātori pat jau tagad norāda, ka Francijas, resp., arī Eiropas kontinenta loma var sevišķi palielināties pēc britu strādnieku partijas uzvaras nākamajās vēlēšanās, jo šīs partijas britu valdība var atsvešināties no Eiropas kontinenta valstīm nepieņemamas politikas dēļ. Tas dabīgi izraisītu reakciju arī ASV, kuŗām vajadzētu vairāk pārorientēties uz Eiropas politisko vienību — bez britiem. Tieši pēdējās dienās ir izteiktas domas, ka jaunais ASV prezidents Džonsons jau nākošā gada sākumā lūkos ar Franciju likvidēt nesaskaņas, pie kam ievadījumu varētu sākt visai drīz diplomātiskā ceļā, bet plašāk pieteiktajā de Golla ASV apmeklējumā, kuŗu paredz nākamā gada marta vidū, jo tanī ir paredzēts de Golla ceļojums arī uz Latīņamerikas valstīm.

Ziņas no Vašingtonas liecina, ka nākošajā pavasarī NATO ministru padomes sanāksme var kļūt par rietumvalstu galotņu konferenci, kad uz apspriedēm sapulcētos visu NATO valstu galvas, kur šaurākā forumā tad apspriestos ASV prezidents Džonsons, Francijas prezidents de Golls, Lielbritanijas premjērs Daglass - Hjūms un Vācijas kanclers Erhards, un vienotos par NATO turpmāko politiku. Vašingtona uzskata, ka tālejošā vienošanās būtu vajadzīga arī tādēļ, ka sabiedrotajās valstīs: Lielbritanijā, ASV, Italijā, Vācijā un Grieķijā ir mainījušies valdību šefi, pie kam tās ir NATO svarīgākās varas. Šīs ziņas liecina, ka ASV tagadējā valdība no agrākās diktāta taktikas, sadarbībā ar partneŗiem, vēlas atgriezties pie konsolidēšanās taktikas.

Okupētā Latvija

PAR NEGODU PASNIEDZ GODA RAKSTUS

Okupētās Latvijas leļļu valdībai nav tiesības apstiprināt savus ordeņus un medaļas, jo tos piešķiŗ tikai krievu valdība Maskavā visas savas imperijas un arī okupēto Baltijas valstu mērogā. Pēdējās, tāpat kā visās krievu kolonijās, t. s. Augstāko padomju prezidijiem atļauts piešķirt savus goda rakstus, ar šī prezidija priekšsēža J. Kalnbērziņa un sekretāra K. Gaiļa parakstiem. Ja seko okupantu Rīgas laikrakstos publicētajiem dekrētiem, tad redzams, ka lielāko vairumu šādu goda rakstu saņem okupantu piederīgie. Tos piešķiŗ uz personīgajām jubilejām, uz uzņēmuma jubilejām, uz dažādām svētku dienām tiem, kuŗi vairāk pūlējušies krievu režīma nostiprināšanai, pārkrievināšanas veicināšanai vai darbā nesaudzīgi izdzinuši strādniekus. Tikai retos gadījumos šos goda rakstus piešķiŗ par labu darbu vien.

BAZNĪCA TAGAD NOLIKTAVA

Kā laikraksts Padomju Jaunatne ziņo, tad Daugavpilī izcēlies pamatīgs ķīviņš starp pilsētas tirdzniecības pārvaldi un lokomotīvju remonta darbnīcu jauniešu vadītājiem, kas arī ir komūnisti. Strīdus objekts kāda veca atsavinātā Daugavpils baznīca, kuŗu jau vairākus gadus izmantojot par tirdzniecības pārvaldes noliktavu. Jaunieši (patiesībā citi partijas aparačiki) tur vēloties iekārtot saviem spēkiem sporta zāli. Cīņa par baznīcu jau esot ilga, bet kad tā beigšoties, tas nezināms, jo citai noliktavai pilsētā neesot telpu.

TIESĀ ARĪ FRIZIEŖUS

Okupantu Cīņa ziņo par tiesas procesu, kuŗā tiesāti 27 Rīgas frizētavu darbinieki, laba daļa šī saimniecības sektora vadītājas personas. Frizētavās no klientiem, kā arī no dažādiem piegādātājiem ņemti kukuļi, no kuŗiem friziermeistariem daļa bijuši regulāri jādod tālāk vadītājām personām, galvenokārt, krieviem. Tā apgrozīti vismaz 23.000 rubļu. Par galveno vainīgo apzīmēts bijušais Rīgas frizētavu kantoŗa priekšnieks Jānis Losbergs. Viņš sodīts uz 13 gadiem t. s. pastiprināta režīma labošanas darbu nometnē, konfiscējot visu viņa mantu. Uz 9 gadiem sodīti Staņislavs Voroņko, uz 8 gadiem Laimonis Genderts, Jānis Boķis. Ar zemākiem sodiem sodīti citi. Arī šī afēra parāda to, cik dziļš morālais sabrukums ir tur, kur nostiprinās krievu koloniālā vara. Patiesībā okupantiem nav pat morālas tiesības no latviešiem prasīt godīgu izturēšanos okupācijas sistēmai, jo latviešu tautas aplaupīšana nemitīgi turpinās.

BERKLAVS SASLIMIS

Uz Vladimiru izsūtītais bijušais ministru padomes priekšsēdis E. Berklavs smagi saslimis. Viņam nedod atļauju arī atgriesties Latvijā, vispār Rīgā aizliegts pieminēt pat Berklava vārdu.

LATVIJĀ PERSONISKO LOPU SKAITS SAMAZINĀJIES

Okupantu oficiozs Latvijas komūnistu partijai Padomju Latvijas Komūnists norāda, ka pagājušā gadā Latvijā no kolchoznieku un sovchoznieku personiskajām saimniecībām valsts iepirkusi 25 proc. no visa valstij pārdotā piena daudzuma. Šis skaitlis nesaskan ar paša Chruščeva teikto, kurš kādā savā ziņojumā norādīja, ka Latvijā tādā kārtā valsts iepirkusi 51 proc. no visa piena daudzuma, pie kam pavēlēja šo procentu samazināt. Ja šogad Latvijā šis skaitlis būtu uz pusi mazāks, tad tas nenozīmētu kolchozu un sovchozu pārdotā piena lielu pieaugumu, jo tāda nav, bet tas gan nozīmē, ka personisko lopu skaits ir ārkārtīgi samazināts.

Taču arī 25 proc. no visa valsts nopirktā piena daudzuma ir kolosāls skaitlis, ja zinām, ka tas saražots uz mazajām piemājas zemītēm. Bez tam kolchoznieku un sovchoznieku ģimenes tā iegūst arī pienu savām vajadzībām.

POSTS KAZACHSTANĀ LOPUS LIKVIDĒ ARĪ LATVIJAS KOLCHOZOS

Ziemeļkazachstanā no janvāŗa līdz oktobrim barības trūkuma dēļ nobeigušās 16.000 govis un 38.700 aitas. Pie Kazachstanas galvaspilsētas Alma Atas tanī pašā laika sprīdī nobeigušās 10.500 govis un 219.000 aitas, bet Aktjubinskas apkārtnē 2.400 govis, 50.200 aitas un 4600 cūkas.

Šos skaitļus publicējusi Kazachstanas komūnistu partijas centrālā komiteja, norādot, ka lopu sastāvam briesmas pastāv arī turpmāk, jo lopbarības krājumi nepietiekami.

Latvijas komūnistu oficiozs Cīņa ziņo, ka Jēkabpils rajona Odzienas kolchozs nolēmis likvidēt divas trešdaļas aitu, ap 70 gabalu, par kuŗām jau likvidēšanas akts sastādīts. Bez tam no kolchoza 247 govīm esot paredzēts pārdot vismaz 17, jo visu izturēšanai trūkstot barības. Kolchoza priekšsēdis sakot: „Ziemai jāsaglabā tik daudz lopu, cik ir barības." Cīņas rakstonis uz to izsaka savu gudrību: „Jānāk pie atziņas, ka ar šādām metodēm strādājot, nākamgad odzienieši , droši vien, brēks vēl sirdīgāk."

MŪSU LAIKRAKSTA

atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

ĶERIET ZAGLI!

Visiem zināms kabatas zagļu paņēmiens saukt „ķeriet zagli" un iejukt pūlī, tādā veidā paglābjoties no taisnā soda. Šādu pašu paņēmienu tagad lieto Maskava attiecībā pret prezidenta Kenedija slepkavību. To esot izdomājuši un veikuši labā spārna ekstrēmisti. Kaut arī slepkavas Osvalda pagātne rāda, ka viņš ir komūnists, dzīvojis Pad. Savienībā, kur apprecējis krievieti, — netrūkst lētticīgo, kuŗi tic Chruščeva apgalvojumiem.

Kāda republikāņu avīze pilnīgi dibināti norāda, ka tieši tāda kūdīšana pret kādu amerikāņu tautas grupu taču rada berzi un nesaskaņas. Ka galēji labā spārna grupas vēl līdz šim nevienu nav noslepkavojušas, un ka šis gājums ir uz mata tas pats, ko paši kreisie savā laikā pārmeta nelaiķim senātoram Mekkartijam — kādas pilsoņu grupas nosodīšana, un arī atsevišķa cilvē ka nosodīšana tāpēc, ka tas pie šīs grupas pieder.

Šādas bīstamas idejas šad tad parādījušās arī latviešu vidū. Ļoti viegli kādu cilvēku nosauc par politisku ekstrēmistu, ja vien kaut kas viņa rīcībā nav pa prātam. Protams, mūsu trimdas kopībai tas nekaitē. Kamēr mums ir visas tiesības un pat pienākums izdebatēt mūsu problēmas, šādas debates tomēr nekad nedrīkstētu aiziet nejēdzīgās aplamībās. Ja tas tomēr notiek, mums visiem jārūpējas, lai šīs aplamības nenotiktu.

Pēc pēdējām ziņām slepkava Osvalds mēģinājis nošaut arī pazīstamo ģenerāli Vokeru. Lode nav ķērusi mērķi. Katrs saprātīgs cilvēks tomēr zina, ka šai uzbrukumā nedrīkst vainot — pašu Vokeru. Šāds mēģinājums līdzinātos zagļa rīcībai, kurš pie nākts, nekavējas saukt: „Ķeriet zagli!"

Meteors

Nāves sodi Latvijā

UPI aģentūra ziņo no Maskavas, ka Padomju Latvijas augstākā tiesa piespriedusi nāves sodu divām personām par kukuļņemšanu. Šo personu uzvārdi ir R. V. Ruzs un A. M. Rozenblūms; tie bija nodarbināti kādā tirdzniecības uzņēmumā Rīgā. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

Četras citas personas, kas iejauktas šinī kukuļņemšanas lietā, saņēmušas cietuma sodu no 10 līdz 15 gadiem.

KRIEVU KOMŪNISTISKĀ NEKULTŪRA PADZIĻINĀS

Padomju Jaunatne tanī pašā numurā citā rakstā ziņo, ka Jelgavas kultūras nams vakaros esot tukšs un tumšs. Tur nenotiekot nekādi pasākumi. Tanī pašā laikā pilsētā zeļot jauniešu huligānisms. Rakstā šī norādījuma pierādīšanai pastāstīts, ka trīs vidusskolas skolēni — 16 un 17 gadu veci „sastiķējuši" naudu pusstopam alkohola, bet ieskurbuši lūkojuši pārbaudīt kāda iereibuša pilsoņa kabatas. Vainīgie apcietināti. Otrs gadījums: šogad Jelgavā bijuši noorganizēti ts. pilngadības svētki 350 jauniešiem, bet sarīkojumā ieradušies huligani un sarīkojums bijis jāpārtrauc priekšlaikus.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

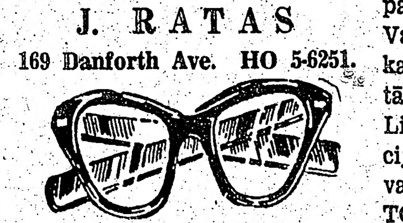

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

DĀVINIET LM SKAŅU PLATES!

Pasūtinājumus nekavējoties izpilda

DV GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT., CANADA.

Tās visas jaunos krāšņos ietvaros. Piesūtām arī tieši dāvanas saņēmējam, uz vēlēšanos pievienojot Jūsu apsveikuma kartīti.

PADOMJU CILVĒKS GRIB SLINKOT

Šveices nedēļas laikraksts „Die Weltwoche", sakarā ar cilvēku iejūgšanu kāpinātā nodarbībā zemēs, kas sakās pildām Marksa mācību, atgādina, ka ir aizmirsts Marksa znota un mācekļa Pola Lafarga darbs, kas iznāca tieši 50 gadus atpakaļ un saucās: Tiesība paslinkot (Le droit à la paresse).

Lafargs prasīja atteikties no darba dievināšanas, no sasniegumu slavināšanas. Viņš tēloja sabiedrību, kuŗā cilvēks var atļauties dzīves priekam, mākslām, rotaļībai un arī slinkumam, paceļoties pāri skudru darbīgumam un steigai. Mašīnām jākalpo cilvēka atbrīvošanai no darba, nevis viņa piesaistīšanai mašīnas tempam. Marksisms praksē turpretī izrādījies ejam pilnīgi pretējā ceļā, nekā bija domājis un cerējis viens no tā tuvākiem ideologiem ar paša Marksa svētību.

Paslinkošanas tiesību vietā cilvēkam uzliek darba pienākumu, un Padomju Krievijā vajā un soda tiesas ceļā katru, kas neiejūdzās darbā. Ja arī Staļina laika vergu darbs ir zināmā mērā ierobežots un sašaurināts, ja arī darba laiks samazināts, tomēr arī Chruščeva laikā — saka Šveices laikraksts — darbs, uroduktivitāte, produktivitātes kāpināšana, pārspējot vienam otru, palikuši elku stāvoklī, bet atpūtai un dīkumam cenšas atņemt vēl atlikušo iespēju, organizējot brīvlaika nodarbības tāpat obligāta pienākuma vārdā.

Jo ir skaidrs, ka tāds komūnisms, par kādu sapņoja Lafargs, nav iespējams tagadējā reālajā komūnismā tāpēc, ka vaļība, brīvlaiks atraisa cilvēka garīgo dažādību, viņa domāšanas spēku un iniciātīvu. Tāds vairs grūti pakļaujams vienveidībai. Bet arī tas cilvēks, ko komūnisti grib izaudzēt savā traukā, tomēr nav tas iecerētais „komūnisma cilvēku", nav gluži tā darba skudra, kādu vēlētos. Daudzmaz paceļoties zināmai labklājībai, pieaug arī cilvēka tiesību apziņa uz „paslinkošanu", pieaug vēlēšanās, lai mašīna nekalpinātu cilvēku, bet cilvēks ar mašīnu palīdzību iegūtu vairāk brīva laika. Tas izpaužas mākslinieku tieksmēs pēc lielākas brīvības, tas izpaužas „darba morāles" grimšanā, par ko gaužas padomju prese un pīlāri, tas izpaužas jaunatnes izdarībās, kas labāk dejo tvistu, nekā klausās dialekto materiālismu nebeidzamās lekcijās.

„Ak, slinkum, apžēlojies par bezgalīgo panīkumu! Ak, slinkum, visu mākslu un labo tikumu radītāj, topi par balzāmu cilvēku sāpēm!" — noslēdza savu rakstu Marksa znots Lafargs.

„Ak, Lafarg," kaut tu reiz pārvarētu visus tos, kas no Marksa mācības izveidojuši nāvīgu cilvēces, mākslu un labo tikumu iznīdēšanas ieroci!" — nobeidz Šveices laikraksts.

P.

Jānis Klīdzējs

Viena pati sieviete

1.

„Viss man apnicis, dakter. Ne man vairs darbs patīk, ne cilvēki, ne es pati sev. Tās mūžīgās kaitītes, kas īsti neved ne uz dzīvošanu, ne arī uz miršanu, nobeidz ikdienas mazos priekus, cik nu to palicies. Ja tas būtu bijis iespējams, es ietu pensijā, apmestos kaut kur meža malā, dotos sēnes lasīt, zobus sakodusi, dziedātu muļķīgas dziesmiņas un sapņotu savu dzīvi atpakaļ līdz tām dienām, kad biju maza meitene, mīlēju visu dzīvi un pasauli un biju laimīga savā ziņā. Toreiz viss bija, vai vismaz likās citādi. Bija visā un visam vairāk jēgas."

„Vairāk jēgas?" dakteris atvaicāja. „Pašā — vai ārpus jums?"

„Tā grūti pateikt — kā un kur. Viss likās tā draudzīgi un laimīgi saslēts kopā. Nebija tāda izjukuma — ne manī pašā, ne arī tanī visā, ko redzēju ap sevi. Un ja kas sagāja tādā grīstē, ka sāka liktles, ka nu ir posts un beigas, nometos ceļos un noskaitīju Tēvs Mūsu un Tas Kungs augšā palīdzēja tūlīt un drīzi vien viss atkal likās saskanīgā kārtībā. Tagad arī Tas Kungs it kā būtu kļuvis komplicētāks. Manas bērnības lūgšanas nepalīdz nekā. Mani šad un tad apņem tādas tirdīgas bailes, un es nezinu — no kā īsti. Un tad uznāk tāds melnais, kā saka, ka nezini, kur lai sevi liek, kur lai skrien, ko lai meklē, kam lai vaicā . . .

Brigita Mukte skatījās grīdā.

„Par Tā Kunga komplicētību man nav drosmes, ne arī zināšanu dot kaut kādu spriedumu. Man liekas, ka jūs pati esat tā, kas kļuvusi komplicētāka. Ar ticību vien jums vairs nepietiek. Jūsu pieredze prasa zināšanu un atbildes. Zināšana un ticēšana vienmēr ir bijušas konfliktā, vairāk vai mazāk. Un tālāk varbūt ir arī tas, ka jūsu vēlmes, cerības un ticība dzīvē nav piepildījušās. Kad cilvēks dod un dod un pretī nesaņem nekā, vai arī — tas domā, ka viņš dod un dod un pretī dabū tik maz, tad agrāk vai vēlāk reakcija ir vieglāka vai smagāka depresija. Tas melnais un bailes, un kas viss gan ne . . . Jūs labprāt ietu pensijā un sēņot, ha, hā. — Tādas tīri glītas, trīsdesmitastoņgadīgas jaunkundzes neviens pensijā nelaiž, tā ir tā lieta. Vienu lietu tomēr es gribētu jums atkārtoti ieteikt . . ."

„Dakter, to es jau zinu, ko teiksit: doties no šejienes projām, mainīt vietu, vidi, darbu, cilvēkus . . . Tas nav tik viegli. Kā jau zināt, — esmu immigrante. Atnācu svešumā. Kaut cik esmu iedzīvojusies. Lai arī šeit man nekādu tuvinieku nav. Tomēr ir cilvēki, kuŗus pazīstu . . ."

„Pazīstat? Tas ir par maz. Pazīšana vien, tā ir tāda sausa attiecība. Remdeni silta. Nekad neiedegas. Vai jums ir draugi? Teikšu īsi — vai jums ir kāds, ko jūs mīlat?"

„Kāds — ko mīlu?" Brigita atvaicāja un apklusa. Šis temats viņai bija sāpīgs. „Mīlestība ir tāda speciāla jūtu skāla, ko . . . par ko nav tik viegli runāt . . ."

„Tev taisnība, meit. Tā ir speciāla skāla. Tā jāpārdzīvo katram, kas ir dzīvs. Manis pēc — krītiet grēkā, bet dabūjiet to pārdzīvot. Šī mīlestības pārdzīvošana izies kā vētras brāziens cauri jūsu monotonās depresijas dūmiem, un jūsu jušanu apvārsnis būs tīrāks. Varbūt jūs būsit laimīgāka, varbūt arī sērīgāka, bet jūs jutīsities, ka esat dzīvojusi. Jūs sevi vairs nesunīsit, ka esat mazāk vērtīga par citām sievietēm, ka jūs mazāk iekārojama, un tā tālāk."

„Dakter, kas tā par morāli, ko jūs savam pacientam mācāt?"

„Esmu vecs vīrs. Jau trīsdesmit divus gadus kopš sekmīgi un arī nesekmīgi esmu mēģinājis palīdzēt cilvēkiem, kas manu palīdzību meklē. Neesmu arī bezdievis, nepārprotiet mani. Nesaku tomēr, ka morāle kā tāda būtu manas tiešās atbildības lauks. Mana atbildība un pienākums ir cilvēka veselība — fiziska un garīga. Jūs pati šinī laukā esat nostrādājusi jau prāvu gadu skaitu. Vai tad jūs nezinātu, ka ne katrs tā sauktās morāles līmenis ir veicinājis veselību? Dažkārt tāda aizžņaugta morāle ir tā virve, kuŗā cilvēki pakaŗas. Ja ne gluži fiziski pakaŗas, tad visu savu mūžu nodzīvo tādi pus pakārušies, nedarīdami laba ne zemei, ne debesīm. Staigā nikni, saskābuši, it kā mūžīgi aizvainoti, un sviež savu sinepju sprediķus pa kreisi un pa labi. Šie sprediķi cilvēkus tikai atgrūž, jo tā ir tukša, greizsirdīga runāšana par nedzīvu dzīvi un par koka cilvēkiem."

„Tad jūs domājat, ka man būtu jādodas kaut kur citur un jāsāk meklēt dēkas?"

„Ja jūs to saucat par dēku meklēšanu, labi. Meklējiet dēkas. Es teiktu — meklējiet savu īsto vietu dzīvē. Atrodiet kaut ko tādu, par ko jūs pati sev varētu teikt, ka jūs dzīvojat ar visu sevi. Atrodiet kaut ko, kas jums liktu ziedēt no iekšienes, no jūsu cilvēka dziļuma. Taisiet kļūdas. Grēkojiet. Nožēlojiet. Bet — dzīvojiet. Beidziet būt tāda vienmēr paštaisnīga koka jaunkundze. Princese, kuŗas baltajām kurpēm šī dzīve vienmēr likusies par netīru."

„Dakter, jūs šodien graujat tā kā pērkons . . . " ierunājās Brigita Mukte.

„Piedodiet. Varbūt, ka es aizrāvos pārāk. Jūs esat bijusi mana paciente jau vairākus gadus. Man liekas, ka es pazīstu ne vien jūsu kaites, bet savā ziņā arī dzīves veidu un domāšanu. kas it kā iegājusi solidā viena paša virziena ielā, kam nav apgriešanās un izeju uz sāniem. Tāpēc varbūt es sāku runāt ar jums vairāk kā ar savu meitu nekā ar pacienti. Došanās uz citu vietu, projām no šī ūdeņu un mūžīga mitruma krasta būtu labvēlīga arī jūsu tīri fiziskajām kaitēm — tiem chroniskajiem bronchitiem un sāpēm locītavās. Neņemiet ļaunā, ka man tā mēle tāda kā krāsu suka, kas varbūt dažas lietas ietriepj stingrākiem vilcieniem, nekā tās ir īstenībā. Tādi jau tie veči kā es dažkārt ir. Pie tam, man likās, kas jums derētu tāds kā šoks, vismaz ar ainavas uzzīmēšanu, kur fakti un vārdi nav ietīti vatē. Varat sevi uz mani pabārties. Tas nav ļaunākais. Dariet to droši, kad tik ienāk prātā."

Brigita koda lūpā un domāja. Karsa kaklā, un asaras kāpa acīs. Kas par to, ka tu mans dakteris. Atradies te man tāds tēva brālis vai. Griež kā ar slotu ap galvu: Koka jaunkundze! Princese ar baltām kurpēm, kas baidās no dzīves un kas nezina, kas tā ir! Būtu pats padzīvojis tādu dzīvi, tad varbūt saprastu. Kur tad lai es ņemu dzīvi, kad tās nav? Lai kļūstu par ielas meitu vai? Neviens nevar tevi saprast, kad tu tā klīsti pa pasauli bez tuviniekiem. Neviens. Gaidīt kādu siltumu no svešajiem? No kurienes lai tie rastu siltumu tev, kad paši staigā tādi kā aizsaluši un sastiepj pa smaidam, tevi satiekot, lai nerādītu, ka pašiem lūpa dreb.

Bet to viņa dakteram nepateica.

„Paldies par visu, dakter. Zinu, ka jūs man vēlat labu. Es pienākšu, vai piezvanīšu, ja būšu kaut ko izdomājusi par to došanos — kaut kur. Pagaidām — ar Dievu."

Brigita gāja.

Dr. Ņūklifs nodomāja: Cik nožēlojami maz līdzekļu ir arī šīsdienas medicīnas rīcībā, ar ko varētu palīdzēt šīm aizkaltušajām, vientuļajām sirdīm. Tie vairāk atrodami būtu citur. Bet pēc tradicijas vairums ar savām rūpēm nāk pie daktera. Nāk un sūdzas par visādām neesošām fiziskām kaitēm. Kaites ir pavisam citur: viņu domās, jušanās, dzīves veidā, attiecībās ar sevi pašiem un citiem. Šī pati Brigita nāk jau vienpadsmito nedēļu pēc kārtas: Dakter, mans bronchīts, dakter, mans reumatisms, dakter, manas galvas sāpes . . . Dīvaini . . . Viņai būtu jāspēj kaut cik savu stāvokli analizēt. Viņa pati strādā ik dienas šinī laukā. Ir jau tiesa, ka pašam sevi grūti redzēt. Ne jau tas vien, ka pašam sevi grūti īstenā gaismā redzēt. Daba, tevi aizsargādama, gādā, lai tu sevi neredzētu īstenībā, lai tu sevi redzētu kaut cik aprožinātā gaismā. Ja tu pēkšņi redzētu sevi tik tieši kā tu redzi citu, kas cieš, varbūt tu izjuktu pa visām šuvēm tā, ka pat eņģeļi vairs nespētu sadiegt atpakaļ.

Brigita gāja pa pazīstamajām pilsētas ielām, un viss likās svešs, nepazīstams un nemīlīgs. Kas īsti ir noticis? Kāpēc es dzīvoju tā kā nedzīvodama? Tā nav dzīve. Strādāju, ēdu, guļu. Satiekos ar tiem pašiem cilvēkiem. Bla-bla-bla. Ča-ča-ča. Lasu. Eju uz kino. Nopērku jaunu kleitu. Kurpes. Noliekū naudu bankā. Varbūt vajadzētu ceļot? Bet uz kurieni? Lai redzētu — ko tāda? Lai to visu redzētu un atgrieztos atpakaļ tepat šinī — šinī —? Kā to lai sauc? Jā, kā lai to sauc? Šinī pašā dzīvē? Tā nav nekāda dzīve. Pusdzīve. Jā, pusdzīve. Tā ir tāda stacija, kur esmu apstājusies. Pusdzīves stacija. Vilcieni no tās iet uz visām pusēm, bet maniem vilcieniem nekur nav mērķa stacijas.

(Turpinājums sekos)

Austra Augenberga

PADOMJU RA[...] JEVTUŠENKO AUT[...]

II

Jevtušenko runā arī par antisemītismu savā grāmatā. Pēc viņa domām, neviena tauta nesot savā būtībā antisemītiska, bet antisemītisms vienmēr tiekot mākslīgi radīts, „uzpotēts" uz tautas celma — kā cara, tā Staļina laikā. Autoram antisemītisms vienmēr bijis pretīgs. Viņa pret antisemītismu vērstais dzejolis „Babij jar" izraisījis uzbrukumus no kritiķu puses, bet Jevtušenko saņēmis tūkstošiem pateicības vēstuļu no visām Krievijas malām.

Jevtušenko uzdrošinās kritizēt arī dažas tagadējās padomju dzīves negatīvās parādības. Maskavā tiekot celti lielo dzīvokļu bloki padomju „birokratijas galotnēm", kamēr tūkstoši maskaviešu dzīvojot šaurās, nožēlojamās istabiņās. Atsevišķi privilēģēti ierēdņi bez parastās algas saņemot vēl prāvu papildu atalgojumu, tiem esot arī automobī-

MĀKSLAS CHRONIKA

● Turpinot mūsu jaunākās paaudzes iepazīstināšanu ar latviešu mākslu un literātūru, Londonas latviešu skola bija aicinājusi rakstnieku Pēteri Aigaru pastāstīt skolas saimei par dzejnieci Aspaziju, kuŗas 20 gadu nāves dienu nesen pieminēja. Skolas pārzine T. Sinka bērnus vispirms iepazīstināja ar referentu Pēteri Aigaru un viņa darbiem, pēc tam rakstnieks bērniem saprotamā teiojumā stāstīja par mūsu lielo dzejnieci, kuras dzimtenes mīlestības iedvesmotie vārdi skan tikpat pārliecinoši un dzīvi kā tad, kad tos rakstīja pirms gadu desmitiem. Bērni deklamēja Aspazijas dzejoļus un apskatīja foto uzņēmumos dzejnieku pāri: Aspaziju un Raini. Nākamo literāro pusstundu Londonas latviešu skola nodomājusi sarīkot pavasaŗa trimestrī un to veltīt Jānim Jaunsudrabiņam.

SVĒTKOS DĀVINIET ŽURNĀLU JAUNATNEI

mēs

10. turpinājums

Austra Augenberga

PADOMJU RAKSTNIEKA JEVTUŠENKO AUTOBIOGRAFIJA

II

Jevtušenko runā arī par antisemītismu savā grāmatā. Pēc viņa domām, neviena tauta neesot savā būtībā antisemītiska, bet antisemītisms vienmēr tiekot mākslīgi radīts, „uzpotēts" uz tautas celma — kā cara, tā Staļina laikā. Autoram antisemītisms vienmēr bijis pretīgs. Viņa pret antisemītismu vērstais dzejolis „Babij jar" izraisījis uzbrukumus no kritiķu puses, bet Jevtušenko saņēmis tūkstošiem pateicības vēstuļu no visām Krievijas malām.

Jevtušenko uzdrošinās kritizēt arī dažas tagadējās padomju dzīves negātīvās paradības. Maskavā tiekot celti lielo dzīvokļu bloki padomju „birokratijas galotnēm", kamēr tūkstoši maskaviešu dzīvojot šaurās, nožēlojamās istabiņās. Atsevišķi privilēģēti ierēdņi bez parastās algas saņemot vēl prāvu papildu atalgojumu, tiem esot arī automobiļi, kamēr citiem jāiztiekot ar ļoti zemu algu. Grāmatā ir pieminētas arī koncentrācijas nometnes.

Pēc Staļina nāves sabrukusi „apzeltītā papīra ēka", kuŗa bijusi celta uz meliem un aklas pakļaušības. Cilvēki, kas agrāk klusējuši pat savās mājās, sākuši runāt, spriest — pie tam par svarīgām problēmām. Bet draud briesmas, ka jaunatne no aklas ticības varētu pāriet otrā galējībā, t. i., varētu vairs nekam neticēt. Jevtušenko un viņa domu biedri gribot atjaunot ticību vecajiem revolūcijas ideāliem.

Tālāk nāk atzīšanās, ka Pad. Savienības sabiedrībā tiešām nav vairs vienības. Krievu sabiedrība esot sadalījusies 2 daļās: Istajos, idejiskos komūnistos resp. „progresīvajos", kuŗiem autors pieskaita sevi pašu, un „dogmatistos". Vārds „dogmatisti" bieži atkārtojas grāmatā: tie sakroplojot komūnisma ideju un esot visbīstamākie tā ienaidnieki, — vēl bīstamāki nekā komūnisma ienaidnieki rietumu pasaulē. Dogmatisti aizstāvot augsto ierēdņu privilēģijas, skumstot par vergu nometņu tukšošanos, saucot savus pretiniekus par nihilistiem un revolūcijas tradīciju noliedzējiem. Tie pārmetot jaunajai paaudzei šauru bikšu nēsāšanu, džesa klausīšanos, Hemingveja lasīšanu un Pikasō gleznu apbrīnošanu; tie rezdzot minētajos faktos „buržuju ideju infiltrāciju". Jevtušenko pasvītro, ka padomju jaunā paaudze gan bieži mīlot džesu, ar interesi lasot rietumu autorus, skatot ārzemju filmas un stāvot rindās, lai varētu redzēt Pikasō vai Ležē gleznu izstādes, bet tā tomēr ticot komūnisma ideāliem un kritizējot kapitālistiskās kultūras trūkumus; tikai viņu redzes aploks un intereses kļuvušas plašākas nekā agrāk. To dogmatisti negribot saprast.

Grāmatas beigās Jevtušenko ar lielu sajūsmu apraksta savu pirmo apmeklējumu Pasternaka namā. Aprakstot Pasternaku, viņš lieto visai poētiskus salīdzinājumus: visā Pasternaka būtnē bijis „apbrīnojams, dzirkstošs svaigums kā tikko noplūktā ceriņu pušķī, uz kuŗa lapām vēl ir dārza rasa". Bērniškīgs smaids bieži parādījies Pasternaka sejā: bijis „apbrīnojams, dzirkstošs me, lai saglabātu spēju tā smaidīt „šīnī smaidiem naidīgajā laikmetā". Pasternaks mīlējis savu zemi, bet nespējis saprast daudz lietu tanī

Tāda ir īsumā Gangnusa - Jevtušenko autobiografija. Tanī uz katra soļa pasvītrota autora komūnistiskā pārliecība, kaut arī ir viena otra skarbāka padomju dzīves īpatību kritika. Interesants fakts, ka Jevtušenko nenolieds 2 pretēju virzienu pastāvēšanu krievu sabiedrībā un to savstarpējo cīņu.

Pēteris Ērmanis

DAŽS CILVĒKS

Dažs cilvēks nolādīts ir citiem
laumu lemt,
Bet sev no visiem labu, labu
ņemt.
No viņa nāvi gūst, kas milu viņam sniedzis,
Just tīru maigumu kāds dalmons viņam liedzis.
Pad tad, kad vejos pats pēc gadiem jau ir gājis,
Vēl postu, nelaimi vistuvākiem
viņš krājis.
Būs tuvas dvēseles, ko ārprātā
viņš trieks,
Un kapus vairo viņš, kur guldīts pašnāvnieks.
Jā, cilvēks, nāve raus un posts
pa pēdām seko,
Pa bēru skujiņām iet viņu drūmā teka.
Nav tomēr laimīgs šis, daudz
kaislē kvēlošais,
Un pestīšanu aikst, kad beigu
brīdis baiss.

MĀKSLAS CHRONIKA

Turpinot mūsu jaunākās paaudzes iepazīstināšanu ar latviešu mākslu un literatūru, Londonas latviešu skola bija aicinājusi rakstnieku Pēteri Aigaru pastāstīt skolas saimei par dzejnieci Aspaziju, kuŗas 20. gadu nāves dienu nesen pieminēja. Skolas pārzine T. Sinka bērnus vispirms iepazīstināja ar referentu Pēteri Aigaru un viņa darbiem, pēc tam rakstnieks bērniem saprotamā tēlojumā stāstīja par mūsu lielo dzejnieci, kuŗas dzimtenes mīlestības iedvesmotie vārdi skan tikpat pārliecinoši un dzīvi kā tad, kad tos rakstīja pirms gadu desmitiem. Bērni deklamēja Aspazijas dzejoļus un aplūkatija foto uzņēmumos dzejnieku pāri: Aspaziju un Raini. Nākamo literāro pusstundu Londonas latviešu skola nodomājusi sarīkot pavasara trimestrī un to veltīt Jānim Jaunsudrabiņam.

SVĒTKOS DĀVINIET ŽURNĀLU JAUNATNEI

VĒRTIGA GRĀMATA

Man gribētos mūsu laikraksta lasītājiem ļoti ieteikt Ziemassvētku laikā iegādāties pazīstamā pretkomūnisma darbinieka Dr. Freda Švarca (Fred Schwarz) grāmatu „You Can Trust the Communists (To be Communists)". Parasti tās cena ir $4.- par iesietu eksemplāru un 50 centi par tautas izdevumu, bet tagad, decembrī, cena iestatai ir tikai $2.- un tautas izdevumam tikai 25 centi. Uz vēlēšanos par to pašu cenu grāmatas dabūjamas ar autora autogrammu.

Šajā grāmatā autors ļoti veikli argumentē ar faktiem un interesantiem, asprātīgiem salīdzinājumiem.

Par autoru un viņa vadīto Christian Anti - Communism Crusade jau pagājušā gadā lamājās Austrumberlīnes lapenīte „Dzimtenes Balss" un pirms nedaudz nedēļām arī „Pravda" Maskavā.

Nopirksim šo grāmatu ne vien sev, bet arī paziņām. Par 25 centiem to taču var atļauties.

Par palētināto cenu šī grāmata dabūjama, vienīgi rakstot:

CHRISTIAN ANTI - COMMUNISM CRUSADE
P. O. BOX 890
LONG BEACH, CALIF. 90801
U. S. A.

T. Zieriņš.

Profesora Jāzepa Vītola pieminas vakars Parīzē

Speciālziņojums LA no Parīzes

„Vislabākais, ko mēs varam veikt, ir lielo vīru darbu turpināšana, jo vissvarīgākais ir, lai viņu darbi dzīvotu," ar šādiem vārdiem Raimonds Dunkans atklāja piemiņas vakaru, kuŗš notika svētdien, 8. decembrī, Dunkana Akadēm. telpās, Sēnas kreisā krastā. Šīs mājas, kuŗās vēl šobrīd māca krāsot, vērpt, kāst, aust un šķetināt pēc vecu vecām paražām, ir pazīstamas visiem gan Parīzē dzīvojošiem latviešiem, gan iebraucējiem, kuŗi te atrod pajumti un arvienu laipnu izpalīdzību, jo šī mājas dvēsele ir latviete Aija Bertrana (Bertrand) kundze. Sakarā ar viņas plašo pazīšanos un viņas nenogurstošo aktīvitati Annija Vītola pēc profesora Vītola kapa apmeklējuma Libekā un vairāku nedēļu gaŗas koncertu turnejas Vācijā varēja sniegt sevišķi vērtīgu koncertu Parīzē. Tas mums visiem bija liels ilgi nepiedzīvots mākslas baudījums.

Uz estrādes, aiz melnā flīģeļa, no griestiem līdz zemei plīvo Latvijas karogs, starp ziļiem stādiem meistara ģimetne un pie ieejas viņa portrets kāda franču drauga skicētā palielinājumā.

Rīcības goda komitejā ietilpa trīs Baltijas valstu lietveži Francijā, ar K. Berendu priekšgalā, Francijas bijušais sūtnis Latvijā Tripjē, bijušie Francijas kara atašeji Baltijas valstīs, mācītājs Lappuķe, franču komponisti, kā: Pauls Le Flems, Žozē Davids, Parīzes konservātorijas profesori un direktori.

Dunkana svētku zāle pilna klausītāju, turpat vai visi Parīzes latvieši un daudz franču publikas.

Aijas Bertrana kundzes īsi un kodolīgi uzrakstīto Jāzepa Vītola dzīves apceri nolasa Andrē Kotārs (Andre Cotard). Šī biografija mums visiem vairāk vai mazāk pazīstama, bet šodien tā sevišķi uzsver Vītola ražīgo darba posmu Pēterpils konservātorijā, kur jau 23 gadu vecumā jaunam latviešu mūziķim uzticēta paidagoga darbība, kur slavenu un piedzīvojušu krievu mūziķu vidū viņš manto neizdzēšamus iespaidus visai savai tālākai dzīvei. Velti būtu minēt, kāda izcila vieta Jāzepam Vītolam ir brīvās Latvijas mūzikas dzīvē, galvenokārt konservātorijas dibināšanā un vadībā. Pēterpils jeb Ļeņingradas konservātorija Vītola vārds ir ierakstīts marmorā.

Minētā koncerta programmā Vītola 4 klavieŗu gabali: Carmina, op. 57, vijīgā Prelude, op. 25, mums tik tuvās variācijas par latviešu tautas temu, op. 6, un Viļņu dziesma, op. 41, kuŗus franču pianiste Žoržete Viala izpilda ar taktu un prasmi. Lai viņai atzinība par ātro un tomēr tik rūpīgo iestudēšanu.

Un nu mēs nonākam pie pašā kodola, proti, pie Annijas Vītolas priekšnesumiem. Pie klavieŗēm viņu ar meistara roku pavada arvien visās darīšanās atsaucīgais Jānis Suchovs. Pirmā programmas daļā dziedātāja mums sniedz Jāzepa Vītola piecas dziesmas, komponētas ar mūsu rakstnieku tekstiem:

Maldoņa Lūgšana, Brigaderes Baltie bērzi, Raiņa Mazajam Kārlītim, Aspazijas Mirdzas dziesma un Brigaderes Maria.

Latviešu klausītājus aizrauj atmiņu viļņi. Kad dzirdam sen pazīstamo Mēness starus stīgo— tā ka gribētos visā balsī līdzi dziedāt.

Otrā programmas daļā Annija Vītola, košā rucavietes tērpā, mūs aizved uz dārgo dzimteni ar tuvām mīļām tautas dziesmām: Kas tie tādi, kas dziedāja, Saulīt' tecēj' tecēdama, Sidrabiņa upi bridu, Kur tu jāsi sērdienīte, Laivā gāju šūpoties, Ai ciemiņi, ai kaimiņi.

Dziesmas no bērnības dzirdētas, liekas tik vienkāršas, tik pazīstamas, bet taisni tās mūs aizgrāba un savilņoja: bija aplausi, bija ziedi, bet bija arī daudzas asarās mirdzošas acis; bija klusums, kur vārdiem nebija ne vietas, ne nozīmes.

Kas par brīnišķu koncertdziedātāju, kuŗas dziedājumā nekas nav forsēts, nekas biezi pasvītrots, bet dziesma plūst tik dabiski, tik vienkārši, kā kalna strauts. Tā pieder augstai skolai un lielai mākslai.

Visu Parīzes latviešu vārdā izsaku dziļu pateicību par šo reto mākslas baudījumu un latvisko dvēseles siltumu rīkotājai Aijai Bertrana kundzei, par izpildījumu pianistei Vialā kundzei, par pavadījumu mīļam Suchovam, bet Annijai Vītola kundzei nolieku pie kājām mūsu visu atzinību.

Elza Abrahama

14. decembrī Bostonā prof. J. Kuga saņēma pirmo Trimdas tautas balvu.

AK, GRŪTI MIRT IR GAIŠĀ SAULES DIENĀ

Ir skumja patiesība: Ko Dievs mīl, to ātri aizsauc pie sevis. Tāds liktenis ķēra arī mūsu apdāvināto, skanīgo tenoru Valdemāru Salnu.

Jau zēna gados Ventspilī viņš visu savu sirdi atdod mūzikai un dziesmai. Jau toreiz, vēl gan bez nopietnas skolas, viņa sil-tais, samtainais tenors ar īstu dabisku skanīgumu, saista draugu un lietpratēju uzmanību. Zviedrijā, dziedot Reitera korī, viņš sistēmatiski sāk izkopt savu Dieva doto talantu, mācoties pie ievērojamākiem paidagogiem. Šais gados viņš strauji progresē, un viņa iedzimtā mūzikālitāte un skaistā balss pašķir ceļu uz koncertu skatuvēm.

Vēlāk ASV viņa spējas veidojas strauji un daudzsološi. No koncertiem latviešu pulkiem viņa balss aizskan līdz amerikāņu impresāriju vērīgajām ausīm, un drīzi tā skan Čikāgas, Filadelfijas u. c. koncertu zālēs un operu pirmo tenoru partijās.

Nu viņš ir apklusis, jo nāves dirīģējošais zizlis pēkšņi un negaidīti piesita — silentium — lielajam klusuma brīdim. Apklusa sirds un dziesma. Apstājās pilnajā briedumā ražīgais darbs — nepabeigts.

Viņa dvēsele pacēlusies tā Kurga augstumos — mūžīgā saskaņā.

Bet — šeit paliek sērojot viņa draugu pulks, divi braši dēli, tikko pusaudži, jau Ērgļu skautu un daudz citu atzinības zīmju nesēji, un satriektā atraitne.

Kaut vājas veselības dēļ viņa nespēj strādāt pastāvīgu algotu darbu, tā tomēr darījusi visu, lai saglabātu Salnas balsi piemiņai, ieguldot pēdējo lielās (12 × 12") skaņu plates iespiešanā. „Dziedu Tev" dod mums iespēju vēlreiz dzirdēt viņa brīnišķo balsi latviešu dziesmās un operu ārijās.

Izmantojot šo pēdējo izdevību un pasūtinot plati tieši no A. Salnas 4916 W. Kamerling Ave., Chicago 51, Ill., U.S.A., mēs atbalstīsim grūtībās palikušo ģimeni un palīdzēsim nepieaugušiem dēliem skolas gaitas turpināt.

10. turpinājums

Bet vientuļā sirds, par kuŗas labklājību Anderu Marija bija tik ļoti norūpējusies, ka tās skumju kliedēšanai būtu bijusi ar mieru upurēt pat savu vienīgo bērnu, šādu upuri nemaz vairs nekāroja. Vakar Ronalds vēl būtu bijis ar mieru šo jautājumu apsvērt, bet kopš tas bija redzējis Elīnu, viņa domas par sieviešu vērtības mērauklām bija mainījušās. Varēja jau vērtēt visādi, bet Lilitas skaistums pret Elīnas skaistumu nobālēja. Tas bija tikpat, kā kad nolika blakus čipendālim nobrūžātu virtuves krēslu. Tāpat runēšana. Ar Lilitu viņam viss bija izrunāts jau pēc pāris teikumiem: kā iet, cik pelna, lieli nodokļi, veselība laba. Bet ar Elīnu viņš būtu varējis runāt stundām, un tad vēl viss nebūtu izrunāts. Un bez tam Elīnai bija viena laba īpašība, kuŗas Lilitai nebija — Elīnai bija darbam spējīga māte. Anderi jau bija labi cilvēki, bet veci. Ja Elīna bija jauna un skaista, tad Bangas kundze neizskatījās vecāka. Šis divas sievietes viņa uzņēmumam bija neaizstājams ieguvums. Elīna varēs darīties ar pasūtinātājiem — ar savu smaidu viņa spēja apburt katru, — bet Bangas kundze vadīt biroju. Viņām abām dažreiz balsi ieskanējās pa asākai notij, bet, ja labi pārdomāja, tas nemaz nebija pejami. Tas rādīja, ka abas bija sievietes, kas uzmanīs, lai viss būtu kārtībā. Ronalds atmodās no savām pārdomām, kad māte tam iegrūda dunku sānos:

— Ronīt, neguli. Nedzirdi, kā mūzika spēlē? Ej, izdancini Lilitu.

— Tas tāds... to es neprotu, — Ronalds mēģināja atrunāties, bet Marija un pat Frediņš viņā paskatījās tādu nosodītāju skatu, ka Ronaldam citas izejas nebija. Viņš nopūtās, piecēlās, pasniedza Lilitai elkoni un izveda viņu uz deju grīdu.

Pirmo loku tie apdejoja klusēdami, un Ronalds tikai divi reizes tai uzkāpa uz kājas, vienu reizi nomisija ritmu, un vienu reizi sagrūdās ar kādu citu dejotāju pāri. Lilita dejoja stīvi, kā nobijusies. Otrā loka sākumā viņa Ronaldam aizrādīja:

— Ja jums nepatīk, mēs varam pārtraukt.

— Kāpēc? — Ronalds apstājās; viņš nevarēja reizē runāt un dejot, — Ja reiz ballē esam, tad jādejo. Tāpēc jau nācām.

— Jūs jau pats nemaz negribējāt, — Lilita atgādināja.

— Tas vienalga.

Viņi atsāka dejošanu, un Ronalds juta, ka Lilitas ķermenis drusku atslāba, un viņu soļi kļuva saskanīgāki. Ja uzmanījās, nemēģināja mest liekas cilpas un nesteidzās griezties pārāk ātri, bija iespējams noturēties arī mūzikas ritmā, un Ronalds sāka just pat kaut ko līdzīgu patikai.

Dejojot viņš, protams, nevarēja acīm meklēt Elīnu, un tāpēc ilgojās, lai valsim reiz pienāktu gals un viņi varētu atgriezties pie galdiņa.

Bet nebija jāgaida pat tik ilgi. Dejas vidū viņi sasķrējās ar kādu citu dejotāju pāri, Ronaldam soļu skaitīšana pilnīgi nojuka, un viņš, Lilitu rokās turēdams, nikni skatījās uz neveiklo dejotāju, kas viņu bija pagrūdis. Tas bija mazāks un vieglāks, un arī viņa dāma bija mazāka par Lilitu, tāpēc sadursmē ar Ronaldu un Lilitu tie bija cietuši vairāk: virietis bija klupis, un sieviete ar pūlēm to noturēja kājās.

— Vai jūs gan! — cietušais gribēja sākt kļūdu, bet dāma to atturēja.

— Edgar! Tas taču kungs Tailors! — viņa smējās.

Tagad arī Ronalds pazina vainīgos. Pārsla Dunte. Protams, kā gan citādi? Un arī Edgaru Lipstu viņš zināja. Tas bija izdarīgs puisis, ko mājās visi vērtēja par neaizstājamu saniksmēs, sarīkojumos un ballēs. Ja bija kas kārtojams, montreālieši daudz negudroja — gan Edgars Lipsts izdarīs. Vienīgā nelaime —viņš bija sika auguma, un kaut arī viņam bija tuvu pie trīsdesmit, visi par viņu runāja kā par zēnu.

— Tiešām! Tailora kungs! — Lipsta sejā ģimums jau bija paspējis izgaist, — Prieks jūs redzēt! Jūs arī dejojat?

Jautājums, bez šaubām, bija muļķīgs, un Edgars Lipsts to arī pats manīja. Lai izlabotu kļūdu, viņš tūlīt turpināja:

— Vai neapmainīsim dāmas? Pārsla, tu taču — ? tad viņš iedomāja, ka nepazīst Ronalda partneri, drusku aprāvās, bet tūlīt arī atguvās, — Protams, tikai tādā gadījumā, ja cienītā kundze ir ar manu mazumiņu mierā.

Edgara Lipsta acīs bija tik neviltots dzīves prieks, ka Lilita nejautājusi atlaida Ronalda roku un uzlika to uz Edgara pleca.

— Es esmu mierā —, viņa teica un jau nākamajā mirklī viņi aizvirpuļoja. Edgars Lipsts bija labākais Montreālas dejotājs.

—Un mēs? — noskatījusies dejotājiem pakaļ, Pārsla atgriezās pret Ronaldu, — Ko mēs darīsim? Dejosim?

— Ko lai citu dara? — Ronalds vēlreiz pārlaida acis dejotājiem; pārtraukuma brīdī viņš bija izmantojis, lai pamatīgi visus noskatītu, — mēģināsim.

— Sevišķu sajūsmu jūs par šo domu neizrādāt, — Pārsla, savu roku Ronalda plaukstā likdama, mazliet sapīkusi konstatēja, — jūs kādu meklējat?

— Es? Nē! Kāpēc jūs tā domājat? — Ronalds kā palaidnībā pieķerts taisnojās, — Es tikai tāpat... skatos... daudz ļaužu...

— Tā ir, — Pārsla bija atguvusi agrāko bezrūpību, — vairāk kā pie Tūkstoš salām, vai ne?

Ronalds saviebās.

— Gadījumu pie Tūkstoš salām jūs gan, laikam, nekad nealzmirsīsit?

— Noteikti ne! — Pārsla smējās, — Nekad nevarēju iedomāties, ka cilvēkam peldoties var būt tik nelaimīga seja.

—Kāda tad tā lai man bijusi? Domājat, man bija liela patikšana kailam gulēt ūdenī un redzēt, ka jūs nākat man tieši virsū?

— Būtu uzsaucis! Kāpēc nebrīdinājāt? — Uplā!

Ronalds tagad skaidri redzēja, ka divus darbus reizē nevar darīt. Viņš varēja vai nu runāties, vai dejot. Abas lietas kopā negāja.

— Vai es jums stipri uzminu? — viņš bija patiesi noskumis, ka tik nelāgi vedies, — Es neesmu nekāds labais dejotājs.

— Nē, neesat gan, — Pārsla bez kādiem aplinkiem apstiprināja, — bet toties jums veicas darbā. Gusts stāsta, ka jūs uzņēmumu paplašinājot un sākšot pat ražot senlaicīgas mēbeles.

— Gusts ir pļāpa.

— Tā tad tas nav tiesa?

(Turpinājums seko)

Latvieši Kanadā

Toronto studenšu korporāciju kopas dalībnieces svētku eglītes vakarā. Foto JAK

KANADAS SPOGULĪ

● Ņubransvikas jaunorganizētā simfoniskā orķestra diriģenta pienākumus uzņēmies komponists Jānis Kalniņš kas līdz šim darbojās Fredrikstonā par ērģelnieku un koru diriģentu.

Jaunā orķestra sastāvā 60 mūziķu. Atklāšanas koncertā atskaņoja arī J. Kalniņa Temu un variācijas klarnetei, franču ragam un orķestrim.

● Latviešu inženieru apvienības ārzemēs (LIAA) sekretāra pienākumus uzņēmies inž. H. Vilks, 252 West 5th Ave., Hamilton, Ont., Canada. Tālr. 385-4149. Sakarā ar amata pārņemšanu H. Vilks līdz ar inž. A. Arāju un J. Popeli apmeklēja LIAA prezidentu Dr. ing. E. V. Dravnieku, pārrunājot apvienības turpmāko darbību un plašāk iztirzājot techniskās terminoloģijas vārdnīcas sastādīšanu.

● LIAA prezidents Dr. ing. E. V. Dravnieks 14. decembrī izbraucis uz Eiropu, kur uzturēsies līdz 10. janvārim, apmeklējot Angliju, Zviedriju un Vāciju. Viņa galvenais nolūks ir sastapties ar latviešu inženieriem, lai vispusīgi pārrunātu apvienības darbību. Zviedrijā paredzēts arī plašāks referāts latviešu inženieru un architektu biedrībā.

● Katrai tautai ir savs iemīļotākais nacionālais sports. Kanadai par tādu var ieskatīt ledus hokeju, un arī latvieši labprāt pavada stundas pie televīzijas aparātiem, sekojot virslīgas sacensībām. Šie sporta entuziasti sevišķu uzjautrinājumu piedzīvoja nesenās Toronto - Čikāgas sacensībās, kas beidzās ar vispārēju izkaušanos. Šo jaukā karikatūrā izteicis Dadzis mūsu laikraksta iepriekšējā nummurā. Nav brīnums, ka Kanadas vienības Eiropas turnejās, it sevišķi Zviedrijā, bieži vien tiek izsvilptas.

Arī publika ne vienmēr apmierinās tikai ar skatītāja lomu, bet kļūst aktīva simpatiju vai antipatiju izteicēja pavisam reālā veidā, uz laukuma metot cepures, laikrakstus, programmas, kā arī olas un kas nu kuŗo reizi gadās pie rokas.

● Baptistu mācītājs K. Singers izdevis reliģiskus traktātus: „Dieva pestīšanas ceļš", rediģējis māc. R. Ekšteins. Brošūra iespiesta 10.000 eksemplāros, un tā par brīvu saņemama visās latviešu baptistu draudzēs vai pie to darbiniekiem.

LASĪTĀJU vēstules

BALTIJAS BRĪVĪBAS RADIO

Šīs rindas rakstīt mani pamudina Dr. Dz. Paegles ierosinājums par baltiešu raidāmstacijas ierīkošanu uz kuģa Baltijas jūrā. Šo ierosinājumu jaunais ārsts atkārtojis arī nesenajā ALJAs kongresā Čikāgā, un par to runā arī latviešu sabiedrība. Man nav zināms, vai šis ierosinājums ir sasniedzis arī mūsu kaimiņus — lietuvjus un igauņus, un ja tas būtu noticis, būtu laiks dzirdēt viņu domas. Šo pasākumu var veikt vienīgi kopīgi, un tāpēc būtu laiks to kopīgi apspriest, pieņemt vai noraidīt.

Ja esam vēl cīnītāji par savu tēvzemi, tad upuri, kas būtu jānes šim mērķim, nebūtu par smagiem. Šoreiz būtu jārēķinās vienīgi ar naudas upuriem, ne ar asinīm. Ir taisnība 100.000 dol., kas it kā būtu vajadzīgi kuģa un raidāmstacijas apkalpei, ir liela summa, bet tā nav nesamaksājama.

Ja ASV ir apmēram 20.000 latviešu pelnītāju, tad katrs varētu 10 dol. vai 5 dol. ziedot gadā, un nauda sanāktu. Ziedotāji ir atsaucīgi, ja tiem norāda skaidru nepieciešamu vajadzību, kam jādod. Paliek vēl citas turīgas latviešu kolonijas Kanadā, Austrālijā, Anglijā, Zviedrijā. Arī tās spēj upuŗus nest un arī nesīs.

Visām trim baltiešu grupām vajadzētu dibināt sabiedrību, kas darbotos šinī jautājumā. Lai būtu uzticamība, ziedotāju vārdus varētu uz vēlēšanos publicēt presē, u. t. t.

Ir cits jautājums, ko paudīs Baltijas brīvības radio. Kāda būs tā programma? Pa radio mēs varētu ziņot par savu stāvokli trimdā, par mūsu kultūras jaunradi un mūsu jaunatnes sasniegumiem. Mēs varētu dot mājienu tautai dzimtenē neaprakt savas cerības, jo par viņiem domā daudzi tautas brāļi ārzemēs. Mēs varētu atmaskot neliešus Latvijā, kas cenšas pielīst režīma kalpiem, kas nodod savus tautiešus, lai tos mocītu cietumos.

Bet kāda būtu šī kuģa drošība Baltijas jūras neitrālos ūdeņos? Vai tā apkalpe un kuģis neatradīsies pastāvīgos krievu draudos, kad to kādā miklainā negadījumā nenogremdē, vai veic arī citādu sabotāžu?

Šie jautājumi man ir sveši, bet par tiem būtu jāzina, lai pasākumu reālizētu un varētu gaidīt uz sabiedrības atbalstu.

G. A., lasītājs Bostonā

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

NAUDAS NOGULDĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Labākais laiks naudas pārskaitīšanai no citām naudas iestādēm uz Toronto Latviešu kreditsabiedrību ir no

1. līdz 5. datumam janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī,

tas ir katra gada ceturkšņa sākumā. Tad Jūs saņemsit pilnus procentus kā par iepriekšējo ceturksni vecajā vietā, tā par pilnu jauno ceturksni Toronto Latviešu kreditsabiedrībā.

27 Bloor St. E.
Toronto 5.
Tel. 924-2775, Toronto

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis 18 Murellen Crs, tālr. PL 9-8076.

● DV nodaļas valde savā sēdē pag. piektdien pārrunāja tekošo darbību un apsprieda gadskārtējās pilnsapulces jautājumus. Sapulce notiks svētdien, 12. janvārī nodaļas namā, plkst. 1,30 p. p. Kvoruma nesanākšanas gadījumā sapulce būs tiesīga plkst. 2 p. p. pie katra ieradušos biedru skaita. Darba kārtībā paredzēti amatpersonu ziņojumi, jaunu nodaļas amatpersonu vēlēšanas un kopīgā latviešu nama jautājuma apspriešana. Nodaļa nolēma piedalīties prof. N. Burkēvica jubilejas rīc. kom., sūtot kā pārstāvi I. Adrejsonu, kā arī atbalstīt 19. Tērvetes skautu vienības rīkoto loteriju.

Nolēma arī pirms dažiem gadiem mirušajam nodaļas biedram A. Kasekovskim likt kapa piemiņas plāksni Kornvālā, kur ir viņa atdusas vieta.

● Latviešu nama organizācijas komitejas prezidija sēdē caurskatīja un pieņēma tekošā gada izdevums, kas ir visai minimāli — $ 471,-.

Advokāts A. Zutis sēdes dalībniekus iepazīstināja ar dažādiem akciju sabiedrības veidiem, no kuŗiem mūsu apstākļos vispiemērotākais ir tā saucamā „slēgta akciju sabiedrība". Tas nozīmē, ka latviešu nama akcijas varēs iegādāties vienīgi latvieši vai latviešu organizācijas statūtos paredzētā kārtībā un eventuālās akciju īpašnieku maiņas pakļautas valdes kontrolei saskaņā ar statūtiem.

Nākošā prezidija sēde paredzēta 9. janvārī un tajā sāks izvērtēt organizāciju telpu izkārtojumu un pieteikto kapitālu līdzdalību. Vēlams, lai atsevišķas organizācijas jau laikus iesniegtu savu sarīkojumu sarakstu nākošam gadam, vismaz lielākiem sarīkojumiem.

● Prof. V. Burkevica 70 gadu jubilejas atzīmēšana ar kopējām vakariņās notiks sestdien, 11. janv. 1964. g. Park Plaza viesnīcas Gold Room. Ikviens jubilāra draugs vai cienītājs aicināts piedalīties, piesakoties līdz 5. janvārim pie kāda no rīkotāju organiz. pārstāvja: LNAK — J. Mežaks 483-4245; TLB inž. un techn. kopa — K. Šlesers HU5-7510; TLTA — A. Sudmalis RO9-3421; TLTA sestdienas ģimnazija — V. Slavieša HU3-4258; SKK — A. Zariņa 267-8723; Korporāciju kopa — G. Soste HO 1-7122, TLB sestdienas skola un gaidas — A. Martinsone RO9-3802; Sv. Jāņa ev. lut. draudze — Ž. Rūtenbachs HO6-3695; Pirmā ev lut. draudze — R. Roze HO 3-8246; Austrumu ev. - lut. draudze — O. Dzērvītis PL 6 - 2083; TLB — V. Pakalns TU4-2847; Skautu jenda — O. Klavenieks HO 6-0432; DV Toronto nod. — I. Andrejsons HI 7-4323. Hamiltonā pieteikšanās pie LIAA sekretara inž. A. Vilka FU5-4149.

Rakstveida apsveikumus un pieteikumus līdz adresēt rīcības komitejas priekšsēdim inž. A. Arājam 11 Glenellen Dr. E., Toronto 18, Ont., Canada. Tālr. 231-6010.

● Mariss Vētra, kas pašreiz izbraucis atpūtā pie dēla Vinipegā, raksta jaunu atmiņu grāmatu par savām gaitām Kanadā. Atsevišķus fragmentus no šī jaunā darba M. Vētra lasīs 11. janvārī Sv. Andreja baznīcas telpās. Šo sarīkojumu papildinās M. Vētras studijas audzēknes Marija McVikare, dziedot latviešu tautas dziesmas, un Juana Grante, dziedot vairākas iemīļotas ārijas.

● Ziemsvētku ieskaņai latviešu baptistu draudze 15. decembrī rīkoja mūzikas pēcpusdienu Walmer Rd. baznīcā. Sarīkojumu ievadīja māc. R. Ekšteins, runā secinot, ka moderno laiku svētku veids neatbilst īstajam Ziemsvētku garam.

Mūzikālajā daļā piedalījās draudzes koris, diriģ. A. Purva vadībā nodziedot dažas Ziemsvētku kantātes ērģeļu (Anita Grigale), vijoļu (Valdis Salna un Imants Ramiņš) un čello (Morejs Čarters) pavadījumā. Solisti bija baritons P. Geistauts un ērģelniece Anita Grigale. Sarīkojums bija pulcinājis ap 200 klausītāju.

● Latviešu baptistu draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums notiks svētdien, 22. dec., plkst. 4 p. p. Walmer ielas baznīcas telpās. Būs bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecītis un sadraudzības vakars.

● Bērniem Ziemsvētku laikā Royal Ontario mūzeja zālē izdevība noskatīties Ērkšķrozīti (Sleeping Beauty). Izrādes ik dienas plkst. 1,30 un 3,30 p. p. līdz 4. janvārim. Pirmos Ziemsvētkos (25. dec.) un 1. janvārī izrādes nenotiks. Kase atvērta no plkst. 10 rītā līdz 5 p.p. Tālr. 921-7681.

● Pāri par 200 apmeklētāju pulcējās Sv. Barnabas baznīcas telpās Austrumu ev. - lut. draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojumā. To ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis. Sekoja draudzes svētienas skolas bērnu priekšnesumi: dziesmas, deklamācijas un klavieŗu solo. Saistošs bija K. Sidara īsludziņas „Gudrais Ziemsvētku vecītis" uzvedums, kuŗā bez mazajiem aktierīšiem piedalījās režisors F. Lintiņš (Ziemsvētku vecītis) un aktrise A. Bencone (vecmāmiņa). Draudzes dāmu komiteja O. Jeckalējas vadībā bija rūpējusies par Ziemsvētku vecīša dāvanu maisu. Sarīkojums turpinājās pie kopīga tējas galda un rotaļās.

● Pirmās ev. - lut. draudzes mazo bērnu Ziemsvētku sarīkojumu ievadīja māc. A. Čopa vadītais bērniem domātais dievkalpojums baznīcā. Altāra priekšā draudzes svētdienas skolas bērni veidoja „dzīvo bildi" par Kristus piedzimšanu un bērnu korītis dziedāja Ziemsvētku dziesmas.

Sarīkojuma otrā daļa risinājās baznīcas zālē, kur režisora H. Miķelsona vadībā uzveda bērnu ludziņu: „Jūs, ticīgie, nāciet". Piemērotas dekorācijas bija gatavojis J. Zuntaks, bet baleta daļu sagatavojusi E. Ošiņa - Bērziņa un kostīmus B. Kūla un I. Plīse. Uzvedumā piedalījās 20 bērnu, tas guva dzīvu vecāku un skatītāju atsaucību.

Ziemsvētku vecītis (H. Miķelsons) neskopojās ar dāvanām, par ko bija rūpējusies draudzes dāmu komiteja I. Slaņķes vadībā. Dāmu komiteja bija organizējusi arī kopīgu tējas galdu groziņu vakara veidā. Sarīkojums beidzās omulīgās rotaļās un tautas dejās.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību Daiļamatnieku apvienībai, DV grāmatnīcai, visiem mantu un naudas ziedotājiem loterijai, čaklajām tortu un pīrāgu cepējām, medniekiem par cepešiem, visām dāmām par pašaizliedzīgo darbu Ziemsvētku tirdziņā un visiem tirdziņa apmeklētājiem.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas priekšniece.

Sv. Katarīnes vanadzes pie svētku eglītes atskatījās uz ražen darba gadu. Foto J. Liģeris.

Toronto DV nodaļas bērni gadskārtējā svētku eglītes sarīkojumā. Foto JAK.

IZNĀCIS

LATVIEŠU BANKAS KALENDĀRS 1964. GADAM

Kreditsabiedrības biedri un tautieši to var saņemt **PAR BRĪVU** — Toronto latviešu kreditsabiedrības birojā, 27 Bloor St. E., Toronto 5.

Katru dienu no pl. 12 līdz 8 vakarā un sestdienās no pl. 12 līdz 5 p. p.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

Līdz 21. decembrim — O. Grebžes gleznu izstādē North York Public Libr. Downsview, 2793 Keele St. Atvērta no plkst. 9 - 8,30 vak., izņemot svētdienas un pirmdienas.

29. decembrī — plkst. 2.30 Sv. Miķeļa katedrāles zālē Toronto latviešu katoļu bērnu eglītes vakars.

4. janvārī — plkst. 7 vak. Latviešu strēlnieku Ziemsvētku kauju atcere DV namā, 123 Huron ielā.

5. janv. — Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē TLB sestdienas skolas Eglītes vakars.

11. janvārī — Kurzemes Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.

11. janvārī — Mariss Vētra lasīs Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.

11. janvārī — TLMM kluba balle Columbus Hall.

18. janvārī — apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un balle lietuviešu bazn. zālē, 1021 College St. W., Toronto.

25. janvārī — plkst. 8 vakarā TLTA Sestdienas ģimn. Draudzīgā aicinājuma atcere Sv. Andreja baznīcas augš. zālē.

31. janvārī — plkst. 8,30 Nakts Latīņu kvartālā jaunajā Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

1. februārī — Preses balle Columbus Hall (Linden - Sherbourne).

8. februārī — Masku balle jaunajā Igauņu namā. DV sarīkojums.

9. februārī — TLB drāmatiskā ansambļa izr. „Uguni" skolai Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.

14. februārī — Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls Columbus Hall.

22. februārī — pl. 7,30 DV teātris Kanadā izrādīs T. Zeltiņa komēdiju „Viņa raugs" Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē.

19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T. L. Koncertapv. sarīkojumā

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta „Purrpurrū" Jarvis Collegiate.

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.

18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.

26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

NIAGARA

25. un 26. jūlijā — 11. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

HAMILTONA

1964. g. 8. februārī — plkst. 7,30 HMM kluba balle Rainbow zālē (King - Sandford St.).

15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

SV. KATARĪNES

31. decembrī — tradicionālā Jaungada sag. balle „Beacon Motor Hotell" (Q. E. lielceļā, pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katarīnēm), vanadžu sarīkojumā.

RAKSTNIEKU CĒLIENS

Čikāgas un Milvoku Preses kopas rīkotais rakstnieku cēliens, kaut gan laika apstākļi bija nelādzīgi, bija pulcinājis ap 70 klausītāju. Cēlienu atklāja kopas priekšnieks Kārlis Ķezbers, norādot uz kopas nodomu šāda veida sarīkojumus rīkot biežāk, vismaz reizes divas, trīs gadā.

Par Ernesta Aistara romānu „Aiza" interesanti referēja mag. phil. Irma Cēbere. Referente uzsvēra autora spējas teicami pārvaldīt un mērķtiecīgi parādīt apstrādājamo vielu.

Referātu papildināja autora Ernesta Aistara nolasītā romāna „Aiza" pēdējā nodaļa. Kā allaž, literārā publika labprāt klausās rakstnieku darbus viņu pašu lasījumā, jo autors kaut kā vairāk var iejusties savā darbā kā cits kāds.

Pēc īsa pārtraukuma fragmentu no cikla par dzīvi Vācijas nometnē sniedza Ella Andersone, nedaudz karikētā veidā parādot

MIRDZ SVECĪTES . . .

Klīvlendas latviešu draudzēs un sabiedriskās organizācijās ir sākušas jau atmirdzēt Ziemsvētku eglītes. Latviešu Miera un Mārtiņa Lutera draudze rīkoja kopīgu svētku eglīti W. 32. ielā, Kalvina kluba lielajā zālē svētdien, 8. decembrī. Draudžu locekļi pulcējās pie baltām, īstām svecītēm rotātas eglītes. Pie ziediem un svecēm pušķota altāra nostājās abu draudžu gani — Kārlis Sautiņš un Kārlis Briedis ar seno, bet vienmēr jauno vēstījumu.

Sekoja labi sagatavoti svētdienas skolu bērnu priekšnesumi. Varēja redzēt, ka skolotāja Lidija Ūdre nebija taupījusi pūļu, lai apmeklētāju priekšā stātos ar labi sagatavotiem priekšnesumiem, kas noslēdzās ar Pētera Brieža un Haralda Junkera vijoļu duetu.

Otrs eglītes vakars notika DV apvienības mītnē 14. dec. vakarā. Apvienības biedri ar saviem ģimenes locekļiem pulcējās pie apvienības rīkotās eglītes. Mācītājs Briedis to vadīja ar svētbrīdi, kam sekoja koncertdaļa. Arī Ziemas svētku vecītis bija ieradies ar lielu un bagātu dāvanu maisu maziem un lieliem.

J. E.

SENO DIENU BRAUCIENS U

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠINAS
par pieejamākām cenām
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan forth Ave, Tel: 463-2667

NAUDAS NOGULDĪTĀJU IEVĒRĪBAI!
Labākais laiks naudas pārskaitīšanai no citām naudas iestādēm uz Toronto Latviešu kreditsabiedrību ir no
1. līdz 5. datumam janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī, tas ir katra gada ceturkšņa sākumā. Tad Jūs saņemsit pilnus procentus kā par iepriekšējo ceturksni vecajā vietā, tā par pilnu jauno ceturksni Toronto Latviešu kreditsabiedrībā.
27 Bloor St. E.
Toronto 5.
Tel. 924-2775, Toronto

Dzīve Savienotās Valstīs

RAKSTNIEKU CĒLIENS ČIKĀGĀ

Čikāgas un Milvoku Preses kopas rīkotais rakstnieku cēliens, kaut gan laika apstākļi bija nelādzīgi, bija pulcinājis ap 70 klausītāju. Cēlienu atklāja kopas priekšnieks Kārlis Ķezbers, norādot uz kopas nodomu šāda veida sarīkojumus rīkot biežāk, vismaz reizes divas, trīs gadā.

Par Ernesta Aistara romānu „Aiza" interesanti referēja mag. phil. Irma Cēbere. Referente uzsvēra autora spējas telcami pārvaldīt un mērķtiecīgi parādīt apstrādājamo vielu.

Referātu papildināja autora Ernesta Aistara nolasītā romāna „Aiza" pēdējā nodaļa. Kā allaž, literārā publika labprāt klausās rakstnieku darbus viņu pašu lasījumā, jo autors kaut kā vairāk var iejusties savā darbā kā cits kāds.

Pēc šīs pārtraukuma fragmentu no cikla par dzīvi Vācijas nometnē sniedza Ella Andersone, nedaudz kariķētā veidā parādot kādu mūsu trimdas dzīves epizodu, kuŗi tagad šķiet gandrīz smieklīgi, bet savā laikā norisnājās katrā DP nometnē.

Prof. Dr. Francis Murāns lasīja vairākus dzejoļus, kuŗus viņš sacerējis, „pirms sastapies ar nāvi". Kā zināms, Murāns, tagad profesors Loijolas universitātē, cieta auto nelaimē pirms divi gadiem.

Janīna Babre lasīja dzejoļus par ticību un mīlestību, Valentīne Hermane – dažus no sava jaunā dzejoļu krājuma.

Valdis Krāslavietis iepriecināja klausītājus ar divi dzejoļiem, pasniedzot tos viņam parastā smeldzīgā noskaņā, liekot klausītājiem pārdomāt dzejā izteiktās problēmas.

Kārlis Ķezbers sniedza dažus dzejoļus, kuŗi šoreiz bija drūma pesimisma piesātināti.

Olģerts Cakars, jauns un spējīgs prozists, sniedza skici par kāda pamatskolas zēna domrakstu, liekot klausītājiem ilgāku laiku minēt skolotājai iesniegtā raksta saturu.

Pēc cēliena kā viesi, tā cēliena dalībnieki vēl laiciņu pakavējās pie kafijas galda, par kuŗu bija rūpējusies kopas valdes locekle, žurnāliste Dagmāra Vallena.

MILVOKU DV APVIENĪBAS 12 DARBA GADI

7. decembrī Milvoku DV apvienība atskatījās uz 12 krietnu panākumu begātiem darbības gadiem. Gadu no gada apvienības biedru skaits audzis, pašlaik apvienība ASV mērogā ieņem redzamu vietu DV saimē. Apvienības darbs sazarojies daudzās pašdarbības vienībās, kas cauri trimdas ikdienai rosīgi un nenogurstoši darbojas savu interešu lokā. Reizē ar apvienības nodibināšanos 1951. gadā darbību uzsāka DV vīru koris diriģenta V. Aparjoda vadībā un arī apvienības teātris M. Valteres - Einbergas iniciātīvā. Ar 1952. g. pavasari apv-bas vīriem piebiedrojās vanadzes kuŗu aktivitāte un atbalsts ļoti nozīmīgi. No apvienības izaugusi arī Milvoku Koncertu komiteja, kas sadarbībā ar vietējām draudzēm organizē mākslinieku koncertus Milvokos. Vēlāk šīm vienībām piebiedrojās tautas deju un, jaunatnes kopa, filatelistu, šacha un šaušanas sekcijas. Jaunu rosību apvienības dzīvē ienesa 1959. g. DV nekustamā īpašuma iegāde.

Vadības kodols visos aizvadītajos gados ir palicis gandrīz nemainīgs. Apv-bas pr-ks un kopa diriģents V. Aparjods apvienībā darbojas no dibināšanas brīža. Ilgus gadus apvienībā rosīgi darbojas E. Penikis, J. Vilciņš, R. Prūsis, I. Burģelis, V. Zālītis, O. Blūms u. c.

Aizvadītajos gados 2 apv-bas biedri apbalvoti ar DV zelta nozīmēm, piešķirti 3 DV CV atzinības raksti, bet 54 biedri saņēmuši DV ASV valdes goda rakstus.

Milvoku latviešu sabiedrība dāvā DV saimei savu uzticību. Tas lielā mērā sekmē apvienības darbību aprūpes un kultūrālo pasākumu laukā.

12. gada svētku Ahepa zālē pie svētku eglītes ievadīja mācītāja E. Putniņa svētruna. Sekoja apv. bas priekšnieka V. Aparjoda runa. Ar piecelšanos godināja novembrī mirušo apvienības biedru Ernestu Šefeli.

Raksturojot 1963. g. darbību V. Aparjods teica, ka arī šai posmā biedru skaits turpinājis pieaugt. Pašdarmības vienības blakus vīru korim, vanadžu kopai un teātra ansamblim šogad jo sevišķi aktīvi bijuši strēlnieki (mazkalibra ieroču šaušanas sekcija) Ž. Butkus vadībā, skauti un jaunatnes tautisko deju kopa L. Pētersones vadībā. Ar prieku atzīmējama deju kopas dalībnieku priekšzīmīgā stāja un vecāku atsaucība bērnu iesaistīšanā latvisko tradiciju kopšanā.

Rakstiski apvienību gada svētkos bija sveicis DV ASV priekšnieks V. Hazners un Milvoku latviešu skautu vadītājs V. Kalnītis.

Programmas daļā skatīja režisores M. Valteres - Einbergas iestudēto E. Andersons drāmatisko tēlojumu „Pa atmiņu tekām Ziemsvētku naktī."

Gada svētkos DV ASV valde bija ar goda rakstiem apbalvojusi un tos svētku aktā saņēma apvienības biedri: Žanis Butkus, Raimunds Čaks, Valentīns Jaunkalnietis, Voldemārs Liepaskalns, Fricis Milts, Herberts Misiņš, Lija Pētersone, Pauls Rudzītis un Olģerts Skostiņš. ep.

SVĒTKU VECĪTIS ARVIEN IR DEVĪGS

Viņš neaizmirsīs nevienu rātnu bērnu. Foto J. Ligeris

NJUORKA

Svētku eglīte visam Auroras novadam, pieaugušiem un bērniem. Māc. A. Rautenšilds.

● Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes rīkotais 18. novembŗa sarīkojums devis $ 480,- tīra atlikuma. Šis ir vienīgais sarīkojums gada laikā, ko padome rīko, tā kā atlikumam jāsedz visa gada izdevumi.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Longailendas rajons bija nodomājis iegādāties apbūves gabalu nekustamam īpašumam pie Hantingtonas pilsētas. Īpašums ir apmēram 7 akrus liels, tas ir apbūves gabala daļa, ko pērk General Builders. Sarunas par šī gabala pirkšanu ilgst vairāk kā gadu, bet nebija iespējams to nokārtot dažu formālitāšu dēļ. Tagad līdzšinējie zemes gabala īpašnieki paziņojuši, ka šo gabalu draudzei dāvina. Dāvinājuma vērtība ir apmēram $ 14.000,-. Formālitāšu nokārtošana paredzēta apmēram ap 15. janvāri, pēc tam varēs sākt paredzētos būvdarbus.

Ēkas veids paredzēts burta L veidā: vienā spārnā baznīca ar apmēram 250 sēdvietām, otrā skolas telpa 150 bērniem. Žem baznīcas sanāksmju telpa ar skatuvi 250 apmeklētājiem. Daļu no paredzētiem būvdarbiem velks talku veidā.

Par īpašuma iegādi domājis arī draudzes Bronksas rajons. Nekustama īpašuma iegādes komiteja izvērtējusi trīs piedāvātos īpašumus, atzīstot, ka tuvāk apskatāms īpašums Jonkeros, uz Tibbets Rd., pie Saw Mill River Parkway. Tas atrodas pie Bronksas rajona robežām, tikai dažus blokus no pilsētas. Nams ir satiksmes ziņā samērā izdevīgā vietā.

● Alfreds Bērziņš saņēmis Apspiesto tautu asamblejas diplomu par grāmatu angļu valodā Unpunished Crime. Šādu diplomu katru gadu asambleja piešķir grāmatas autoram, kas pēc tās ieskata vislabāk aizstāvējusi apspiesto tautu intereses.

ČIKĀGA

● Čikāgas Grand hospitālī dzimis Ansis Viktors Vīksniņš. Zēna māte ir žurnāliste Irma Vīksniņa, tēvs — Čikāgas latviešu biedrības priekšnieks Viktors Vīksniņš.

GRAND RAPIDI, MIČ.

● Lai iegūtu līdzekļus gan labdarībai, gan citādām vajadzībām dažādas organizācijas Amerikas kontinentā plaši praktizē, izlaižot dažāda veida markas, pret kuŗām aicina ziedot naudu. Sevišķi aktīvas šīs organizācijas kļūst tuvojoties Ziemsvētkiem. Šim paradumam sekojušas vairākas latviešu organizācijas, jo paņēmiens samērā ērts un rezultāti diezgan labi. Tikai kaut kādā veidā daži šie pasākumi cieš aiz organizācijas trūkuma. Tā, piem., tautieši, kas ir biedri ne tikai vietējās organizācijās, bet arī tajās, kuŗas globālā mērogā, saņem šīs piemiņas markas no dažādām pusēm. Kāds saņēmis veselas četras aploksnes ar gluži vienādām markām un, pieskaitot vietējās zemes un pārējo mūsu organizāciju, kopsummā 16 aploksnes. Saņēmējs izsakās, ka dažām vietējām varētu arī neziedot, bet sūtot atpakaļ latviešu organizācijām, ieskaitīšot par skopuli vai atkritēju un rakstīšot pat laikrakstos. Līdzīgs stāvoklis bieži vien ir ar dažādiem ziedojuma sarakstiem, izlozēm u. t. t.

● 30. novembrī māc. Kr. Hermanis Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. baznīcē kristīja skautu vadītāja Jāņa Apsīša un viņa dzīvesbiedres Dzidras meitu Māru Kristīni. Krusta vecāki bija Arturs un Velta Auzāni no Čikāgas.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzei Vudlavnas kapu pārvalde rezervējusi kopīgā nodalījumā 150 kapu vietas, neprasot nekādu iemaksu. Kapu pārvalde ļoti atzinīgi izteikusies par latviešu draudzi, kas ne tikai apzinīgi kārtojusi maksājumus par līdzšinējām kapu vietām, bet ar sevišķu rūpību kopusi savu nodalījumu, tā rādot labu priekšzīmi daudziem vietējiem.

● Latviešu skolas Ziemsvētku eglītes vakars 21. decembrī, pl. 5,30 p. p. Latviešu biedrības telpās. Turpat 22. decembrī Skrundas skautu un gaidu vienības eglītes vakars, bet Vienības draudzes svētdienas skolai 21. dec., plkst. 5 p. p. baznīcas sabiedriskās telpās.

27. novembrī Batervorta slimnīcā ar jaundabīgu audzēju mira Zenta Karlsone no Grand Hēvenas. Viņa bija alojiete. Pēc viņas sēro vīrs, māsa, divi dēli un meita Sav. Valstīs u. c. radi un draugi svešumā un dzimtenē. Aizgājēju apbedīja 30. novembrī Grand Hēvenas kapos, izvadīšanu vadot māc. Kr. Hermanim.

● Glītākās latviešu meitenes dzīvo Kalamazū, bet izmeklētākie latviešu zēni Grand Rapidos, — tā par notikumu izteicās kāds no kāzu viesiem 7. decembrī, kad mūža draudzību Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. baznīcā slēdza Paulis Jansons no Heistingas un Zigrida Šmite no Kalamazū. Laulāja māc. Kr. Hermanis. Šis jau ir ceturtais gadījums visai īsā laikā, kad līgava vai līgavainis tiek izraudzīts kaimiņu pilsētā. Kāzu viesības notika Heistingā un risinājās visai jautrā noskaņojumā. Bija sveicinājumi no Dziesmu vairoga koŗa, medniekiem un makšķerniekiem u. d. c. Par dzīves vietu jaunais pāris vēl nav galīgi izšķīries, jo līgavaiņa uzņēmumu, kur viņš strādā, pārceļ uz Floridu. V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

AURORA, ILL.

22. decembrī plkst. 3 p. p. Aurorā, 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā, Ziemsvētku dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

28. decembrī plkst 6 v. Aurorā, Seven Word klubā, Ziemsvētku dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

CIKAGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

22. decembrī plkst. 11 4. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu; plkst. 4 p. p. draudzes eglīte visiem bērniem: svētbrīdis, māc. Jānis Strautnieks; Raitas Brunovskis ludziņa „Ziemas svētki mežā" un skolēnu deklamācijas; Ziemsvētku vecītis un apdāvināšana; kafijas galds.

24. decembrī plkst. 5 p. p. 1. Svētvakara dievkalpojums. Martas Cakars soprāna solo V. Treimaņa pavadībā; plkst. 7 v. otrais Svētvakara dievkalpojums. Mākslinieka Jāņa Kalniņa Tūbas - basa solo un draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā.

25. decembrī plkst. 11 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Strautnieks un A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2246. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

LOSANDZELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

24. decembrī, Ziemsvētku vakarā, plkst. 7,30 svētvakars.

Piedalās latviešu vīru koris A. Kurmiņa vadībā, solists Andrejs Kurmiņš, igauņu čellists Otto Nanni un Velta Barvika, Māc. E. Cauņe.

25. decembrī, plkst. 11 Pirmo Ziemsvētku dievkalpojums. Stefanīda Jansone un M. Ozoliņa - Vidnere, pie ērģelēm Velta Barvika. Māc. E. Cauņe.

14. decembrī plkst. 6 vak. Internacionālā institūtā papildskolas eglīte. Māc. E. Cauņe.

21. decembrī, plkst. 7 vak. eglīte jauktu laulību ģimenēm draudzes zālē.

22. decembrī plkst. 4 draudzes jauniešu eglīte draudzes zālē.

28. decembrī plkst. 6 eglīte vecākai puaadzei draudzes zālē.

Santo - Rosā, Betlemes ozolā. Tupper ielā 733.

Dievkalpojumi katru svētdien plkst. 11-os. Svētdienas skolu un koŗa mēģinājums plkst. 9,30 Visi laipni aicināti

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā 45 un H ielā

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

JAUNS IZGUDROJUMS FOTOGRAFIJĀ

Amerikāņu lielajos laikrakstos, New York Time u. c., parādījās sensacionāla vēsts par bezlēcas fotokameras izgudrošanu. Pie šī izgudrojuma Mičigenas universitātes zinātnes un tehnoloģijas institūtā Annarborā strādājuši Dr. Emmets N. Leits (Leith) un Juris Upatnieks, panākot pozitīvus rezultātus. Jaunā kamera, starp citu, interesanta ar to, ka ar speciālu gaismas avotu uzņemtā filma dod reljefu trīs dimenziju attēlu.

Par jaunās kameras principiem Juris Upatnieks stāsta:

„Kamera sastāv no divi galvenām daļām: 1. speciāla gaismas avota, kas izstaro vienas krāsas jeb viena viļņa garuma gaismu un kuŗa gaismas viļņi ir noteiktā attiecībā viens pret otru. Tāds gaismas avots ir nesen izgudrotais „lāzers", ar speciāliem filtriem apgādāta dzīvsudraba spuldze; 2. fotogrāfiska filma vai stikla plate. Uzņēmumu taisot, daļu gaismas lai žuz filmu un daļu uz fotografējamo priekšmetu, vai laižot to cauri jau uzņemtai filmai. Atstarotā gaisma no priekšmeta un tā, kas krīt tieši uz filmu, rāda neskaidru uzņēmumu. Šo filmu tad attīsta un jeliek speciālā gaismas avota starā. Uz ekrāna var redzēt skaidru uzņēmumu, nelietojot lēcu, jo tādai filmai ir īpašība pašai starus fokusēt. Liekot gaismas avotu tālāk vai tuvāk filmai, iespējams dabūt dažādus palielinājumus, līdzīgi kā ar projekcijas aparātu. Šādā uzņēmumā ir viena interesanta parādība, proti, var redzēt fotografēto priekšmetu visās trīs dimenzijās, it kā tas būtu aiz filmas dabiskā lielumā, un tas vienmēr iznāk pozitīvs.

Vislielākā nozīme šai metodei tā, ka uzņēmumu var taisīt, lietojot vienu viļņa garumu un to dabūt fokusā ar citu viļņu garumu. Tas dod iespēju redzēt lietas, kādas tās izskatās gaismā, uz kuŗu acis nespēj reaģēt. Šīs metodes pielietošana parastajā fotogrāfijā atkarājas no lēta, viegla un spēcīgi pulsējoša leisera izveidošanas."

Tālāk Juris Upatnieks pastāsta: „Esmu dzimis Rīgā, 1936. g. 7. maijā. Amerikā ierados 1951. g. augustā un kopā ar ģimeni apmetos Akronā, Ohio kur pēc vidusskolas beigšanas no 1955. —60. g. studēju elektroinženiera zinātnes. Pēc Akronas universitātes beigšanas, starp valrākiem darba piedāvājumiem, izvēlējos pētniecības darbus Mičigenas universitātes laboratorijās Annarborā, kur esmu nodevies zinātniskiem pētījumiem un eksperimentiem, turpinot studijas maģistra grada iegūšanai. Aktīvi darbojos arī ALJAs valdē. Piedalos arī vietējā latviešu studentu klubā, bet dzīvojot Akronā, piedalījos Klīvlendas jauniešu pulciņā un studentu kopā. Piederu studentu vienības Austrums saimei."

K. U.

SENO DIENU BRAUCIENS UZ BAZNICU.

Baltiešu radio raidījumi Klīvlendā

Baltiešu raidījumi no Klīvlendas raidstacijas WXEN-FM varēja atzīmēt savas sekmīgās darbības pirmo gada dienu. Katru pirmdienu plkst. 8 vak. vienu stundu turpinās „Baltijas atbalss" (Baltic Echoes) raidījums, pie kam 20 minūtes nodotas lietuviešu rīcībā, 20 minūtes — latviešu un 20 minūtes — igauņu rīcībā.

Šī pasākuma noorganizētājs ir lietuvietis J. Stempuzis, kas ir arī šī raidījuma vadītājs. Latviešu raidījuma daļu vada Eriks Ieviņš un Leonīds Dagis. Programmas lielāko daļu noraida angļu valodā, lai tā būtu saprotama amerikāņu klausītājiem, bet zināmu daļu raida baltiešu valodās. Noraida galvenokārt tautas mūziku un dziesmas. Raidījumam ir liela propagandas nozīme.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

KRIEVU PROJEKTS PAR LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU DEPORTĀCIJU UZ SIBIRIJU

Kad latviešu vīri iestājās latviešu strēlnieku pulkos, lai aizstāvētu savas dzimtenes robežas un neļautu ienaidniekam iet pāri Daugavai, vācieši mēģināja latviešu un krievu starpā radīt neuzticību. Vācieši gribēja atšķelt varonīgos strēlniekus no cara armijas, jo strēlnieki bija ievērojams spēks, ar kuŗu rēķinājās pat Hindenburgs. Tāpēc nav nekāds brīnums, ka šur un tur parādījās ķīļu dzīšana. Kā šāds piemērs būtu minams raksts Politische geographische Lehren des Krieges, kur Dr. Albrechts Penke (Albrecht Penck) rakstu krājumā „Meereskunde" 1915. g. Berlīnē sniedz kāda krievu gūstekņa - virsnieka dokumentus. Atrasts krievu firsta Svjatopolka - Mirska slepenais ziņojums valsts domei par Krievijas robežu pabīdīšanu līdz Oderas upei. Minētais virsnieks bijis sagūstīts pēc Mazūru neveiksmīgām kaujām. Pie viņa atrasta krievu plānotā karte, kādai jāizskatās Eiropai pēc 1. pasaules kaŗa.

Šī dīvainā karte, kas atrasta gūstekņa kabatā, atgādina situāciju, kādā nonākusi Vācija pēc 2. pasaules kaŗa, kur krieviem izdevās vēl tālāk īstenot savus plānus, dziļi iegrābjot vācu zemē.

Ir arī turpat vēl cits ziņojums: „Sibiriju ierādīs latviešiem, lietuviešiem un igauņiem par dzīves vietu, kur tiem būs jāpaliek, un būs izslēgta katra doma par viņu atpakaļ braukšanu, jo nevar uzticēties mazākuma tautām Krievijas pierobežā."

Ko šādi raksti toreiz deva mūsu tautai? Kaut tie bija domāti vācu mērķiem, tie ieguvumus sniedza arī latviešu tautai. Tie

JAU 1915. GADĀ KRIEVI SAVAS ROBEŽAS VĒLĒJĀS PAPLAŠINĀT LĪDZ ODERAI.

palīdzēja latviešiem atlobīties no „krievu matuškas", kas nebija nemaz tik viegli. Sevišķi grūti šīs saites pārraut nācās kreisi noskaņotiem latviešiem, kam nebija Latvijas republikas ideāla.

Te tūlīt redzēsim, cik grūti ar Latvijas republikas idejū cīnījās jau tā pieminētā Šveices latviešu kolonija, kuŗā atradās latviešu inteliģences zieds.

Dzejnieks Rainis savā dienas grāmatā 1916. g. 26. 5. raksta:

„Es latviešu autonomijas lietu uzsāku jau pirms pusotriem gadiem. Pa vienu gadu ar tām domām aprada kolonija, ka varēja sākt rīkoties uz kopkomiteju. Man lika priekšā, lai es rīkojos viens vai ar mazu pulciņu līdzdomātāju. Es gribēju labāk vēl gaidīt, kamēr ar latviešu autonomijas ideju aprod lielākā daļa kolonijas. Tad faktiski sākās apmēram pusgadu garš periods, kuŗā kolonija organizējās, līdz nodibināja kopkomiteju. Tad kopkomiteja sabrauca kopā, bet izrādījās, ka domu neskaidrības dēļ ap nesvarīgiem teikumiem kancelejas protestā jādebatē dienu cauri. Beigās pieņēma protestu, bet es redzēju, ka Kļava vēl palika neapradis ar latviešu autonomijas ideju. Lai ļautu viņam iedzīvoties jaunajās domās un panāktu pilnīgu kopību, es vēl nogaidīju. Un nu Kļava un citi atkrīt no viņiem neparastās domas par latviešu brīvību un patstāvību un pieslejas Bröderichiem un Roppam, visasinainākiem vācu baronu reakcionāriem. Nu viņi nākuši pie skaidrības pārliecībā, un mums vairs nav nekā kopīga ar viņiem. Turklāt viņi paši atteikušies no mums un no latviešu autonomijas, nevis mēs viņus atstūmuši. Mēs viņus pieturējām tik ilgi, cik vien varēdami, nekaitēdami pašai lietai. Nu ilgāk gaidīt uz viņiem vairs nevaram, tas katrā ziņā kaitētu lietai." (Atpūta, 1933. g. 24. 3.).

Redzam, cik bailīgi, nedroši toreizējie inteliģenti rosījās ar Latvijas domu. Jānis Kļava, ko Bostonā pazina par Strādnieka redaktoru un 1905. g. revolūcionāru aģitātoru, pat baidījies no autonomijas projekta. Līdzīga neziņa un neskaidrība nacionālos jautājumos jūtama arī tagad jaunās paaudzes akadēmiski izglītotā grupā, kad dzirdi t. s. panejos naivi diskutējam par Latvijas atbrīvošanu no komūnistiem.

Strādnieks 1917. g. 23. okt. n-rā raksta, ka Latvijas sociāldemokratijas 5. kongress nolēmj: „Proletariāta uzdevums ir izteikties pret Latvijas federātīvu atšķirtību no demokratiskās Krievijas . . ."

Strādniekam, kuŗu toreiz vadīja boļševiks Fr. Roziņš, nepatika J. Lidumnieka un Krastiņa patriotiskie raksti, kauf notikumi šad un tad spieda arī šo avīzi ziņot, kas notiek Latvijā. 1917. g. 26. apr. n-rā raksta: „Latviešu nacionālistu komitejas Rīgā un Helsingforsā izplatot proklamācijas, kuŗās prasot visplašāko autonomiju latviešu tautai. Rīgā pagājušo otrdien notikušas lielas ielu demonstrācijas, pie kam prasīta Latvijas republikas nodibināšana."

Plaši izvērstam kreisam spārnam drīz rodas līdzsvars — labais spārns, kuŗš deklarē vienmēr Latvijas republikas nepieciešamību latviešu tautaī. Nekādu biedrošanos ne ar Krieviju, ne Vāciju. Necionālisti nav aklī, tie redz abu lielo valstu hēgemoniskās tieksmes un Latvijas ideālo ģeografisko stāvokli pie Baltijas jūŗas. Mums ir jāpierod pie atziņas, kaut arī nepatīkamās, bet vairākkārt konstatētas vēstures patiesības, ka, kamēr Vācija un Krievija būs draudzīgas savā starpā, Baltijas valstu liktenis būs apdraudēts. Mūsu ieguvumi un neatkarība var nākt tikai šiem abiem spēkiem beržoties, un arī tad, kad kaŗa trokšņi apklusuši, mēs arvien vēl dzirdēsim, ka viena vai otra puse noslēpumaini kabatā spēlējas ar ieroci.

Šodien mēs varam atgriezties pie K. Krastiņa raksta „Kas mums trūkst?", kur viņš saka:

„. . . Cilvēki nekad politiskos jautājumos nevienosies, tautības saites ir stiprākas par visu, to mums dzīve un notikumi tagad ir pierādījuši. Politiskie ieskati šķir ne vien atsevišķas sabiedrības, vai personas, bet pat ģimenes locekļus. Bet, kā jau teicu, es te nedomāju politiskos uzskatus, bet gan **mūsu nacionālismu un visu, kas stāv ar to sakarā, tas ir visas mūsu tautas īpašums, manta, kas mums ir jāpiekopj un jāsargā.**

Tikai pa šo ceļu ejot, mēs spratīsimies un būsim spējīgi pacelt mūsu tautu uz augstāku kultūras līmeni. Pie šī darba ir jānāk palīgā visiem mūsu tautas labākiem spēkiem. Ja mēs to darīsim, tad varēsim apzināties un būt apmierināti, ka strādājam nākotnes darbus; ja mēs to nedarīsim, tad tas skādēs un būs par postu visai mūsu tautai, plaisas un nesaskaņas taps bīstamākas. Tas jo sevišķi ir jāņem vērā mums, Amerikas latviešiem. Mums trūkst dzimtenes mīlestības, un tā dienu no dienas jo vairāk izbāl un izzūd no mums. Ātri mēs no viņas atsvešināmies, un to jo sevišķi sekmē vietējās latviešu sabiedrības nesaskaņas, tāpat nesaskaņas mūsu avīziecībā, attiecoties uz tautības nievāšanu no viņas vienas daļas. Ir tiešām pienācis laiks, ka **mūsu vietējai dzīvei vajadzētu tapt par mūsu dzīves daļu Latvijā."**

(A. V. 1916. g. I. 1.)

Osvalds Akmentiņš

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM, impresijas $ 4.00
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi $ 6.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzejoļi $3.00
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS, romāns ..... $ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr. $ 2.80
H. C. Kradoks — LĀČĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr. $ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata $ 1.75
E. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, romāns ..... $ 4.00
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ, MEKLĒ LĪGAVU, rom $ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns ..... $ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA $ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti ..... $ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom. $ 5.95

Tautieši, kas vēl nav paspējuši iegādāties jaunākās grāmatas, tautiskus izstrādājumus: keramiku, sedziņas, šķivjus u. t. t., kā arī latviešu mākslinieku darbus, būs iespējams tos iegādāties

ZELTA SVĒTDIENĀ, 22. decembrī,
no plkst. 10 rītā līdz 3 p. p.
DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

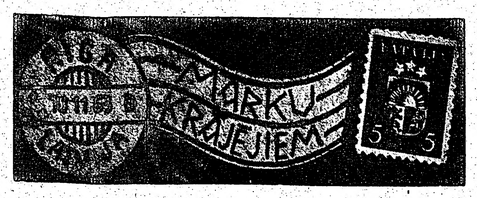

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

Latviešu pastmarku izstāde Bradfordā, Anglijā

Bradfordas Listerparka mūzeja un Mākslas galerijas filatelijas vitrīni visu novembŗa mēnesi bija aizņēmuši latvieši. K. Bērziņš, būdams arī DVF vietējās nodaļas kultūras un propagandas nozares vadītājs, ik gadus novembrī sagatavo Latvijas pastmarku izlases klāstu, to aizvien papildinot ne vien ar statistiskām ziņām par attiecīgo izdevumu, bet arī sīkāk atzīmējot, kas attiecīgā markas attēlā redzams.

Šķiet, no propagandas viedokļa ļoti iespaidīgs ir tieši šim gadam izvēlētais klāsts. K. Bērziņš reprezentējās ar dažādām labdarības vai piemiņas marku serijām: 1928. g. izdevumu, kas veltīts brīvības cīņu vietām, tā paša gada valsts 10 gadu pastāvēšanas jubilejas izdevumu; izstādīta arī 1930. g. izdotā marku serija par labu tuberkulozes apkaŗošanas biedrībai un 1932. g. izdevums aizsargu organizācijai par labu. Attiecīgos paskaidrojumos stenda apmeklētāji — sveštautieši, varbūt, pirmoreiz savā mūžā lasa tādus vārdus kā — Lāčplēsis, Laimdota, melnais bruņinieks u. c., un, ja vien viņiem ir pacietība izlasīt arī koncentrēto papildtekstu, tad tiem rodas maza nojēga par to, kāda loma šo vārdu nesēļiem bijusi mūsu tautas vēsturē.

Latvieši lietuviešu filatelijas izstādē

Ņujorkas lietuviešu kluba biļetena š. g. oktobŗa numurā (38.) C. Matuzas un A. Vizbars redakcijā W. E. Nortons sniedz plašu apskatu par Čikāgas lietuviešu kluba 11. gadskārtējo izstādi maijā, kas bija veltīta Dariusa un Girenas okeana pārlidojuma 30 gadu atceŗei. Šai izstādē piedalījās arī Detroitas latviešu filatelistu kluba dalībnieki: D. Grauds, P. Purviņš un A. Vēveris.

Tas pats autors pēc agrākiem Lietuvas laikrakstiem atstāsta tiesas izmeklēšanas gaitu par blēdībām Lietuvas pasta krātuvē, kur piesavinātās markas aizstātas ar lielo vērtību viltotām markām. Tas noveda pie tā, ka lielo vērtību marku skaits krātuvē pārsniedzis šo marku skaitu, kāds vispār izdots.

C. Matuzas raksta par Dariusa un Givenas pārlidojumam veltītām markām un to pārspiedumu. W. E. Nortons velti rakstu pašu lidotāju Atlantijas okeana pārlidojuma 30 gadu atceŗei.

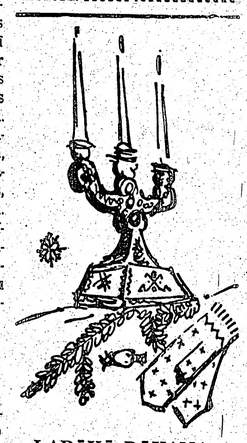

LABĀKĀ DĀVANA ZIEMSVĒTKOS „Latvija Amerikā" gada abonements.

PAR DZINTARU

Kas gan nepazīst dzintaru? Gandrīz vai visos lielākos latviešu sarīkojumos, — Dziesmu svētkos, dažādās izstādēs u. c. allaž tiek iekārtotas novietnes latviskiem daiļamatniekiem darbiem, kur redzamas latviskas saktas, kakla rotas, gredzeni, kastītes u. c. priekšmeti ar dzintara izstrādājumiem. Bet maz ir to, kas ziņa, sevišķi no jaunākās paaudzes, kā šis gleznais materiāls radies un no kurienes tas nāk. Vecie ļaudis, kas dzīvojuši Baltijas jūŗas krastos, īpaši Liepājas jūrmalā, atceŗēsies, ka dzintars sīkos graudiņos tika izskalots no jūŗas. Bet tie nebija praktiski apstrādājami. Lielākus dzintara gabalus jūra reti kad izskaloja.

Pirms apm. 50 gadiem daudzi jaunieši, to starpā šo rindu rakstītājs, sporta pēc sacentās dzintara lasīšanā Liepājas jūrmalā, mēģinādami atrast lielāko dzintara gabaliņu. Tomēr reti kādam laimējās atrast lielāku par parasto zirni. Bet bija lietpratēji, kas zināja, ka dzintars visvairāk tiek izskalots tad, kad ilgāku laiku ir pūtis dienvidu vējš un kad tas strauji pārsviedies rietumos. Tad daži speciālisti agrās rīta stundās, ģērbušies garos ūdens zābakos, ādas vai brezenta uzvalkos, ar gaŗos kātos iestiprinātiem tīkliņiem iebrida tieši viļņos un sanp aļģēm vēroja dulķaino ūdeni. Tiklīdz pamanīja kādu dzintara gabaliņu, steidzīgi to ar visām aļģēm uzķēra tīkliņā, pirms atplūstošie viļņi dzintaru aizskaloja atpakaļ jūŗā. Gadījumā, ja izdevās iegūt lielāku lomu, to nogādāja uz Klaipēdu vai tālāk Vācijas virzienā, kur žīdi un vācieši dzintaru uzpirka pārkausēšanai, sapresēšanai lielākos gabalos un tālākai apstrādāšanai. Latvijā nebija uzņēmumu, kas dzintaru apstrādātu rūpnieciskā nozīmē.

Interesanti ir pasekot, kā dzintars radies un no kurienes jūŗa to izskalo? Ir kāda sena teika, ko vecie Rucavas zvejnieki mēdz stāstīt, ka senos laikos Baltijas jūŗā bijusi kāda sala, uz kuŗas atradusies teiksmainā Dzintara pils. Zemes garozai veidojoties, sala ar pili nogrimusi un jūŗas viļņi, Dzintarpili drupinot, ar viļņiem izmetot dzintaru krastā. Bet tā, protams, ir tikai teika. Zinātniekiem turpretī ir cits izskaidrojums.

Daudz miljonu gadu pirms mūsu ēras Baltijas jūŗas rajonā auguši milzīgi dzintara priežu meži. Toreiz klimats bijis tropisks. Šiem dzintarkoku mūža mežiem bijis jāaug vairākus miljonus gadu, lai rastos tik bagātīgi dzintara sveķu sacietējumi, no kuŗiem izveidojies pārakmeņojies dzintars. Par to laikmetu zināmu liecību dod dzintarā sastopamie augu un dzīvnieku iedzintarojumi. Ģeoloģiskajos laikmetos dzintars pārklāts ar zemi dažādos biezumos. Padomju zinātnieki pēdējos gados izpētījuši dzintaru saturošu zemi Kaļiņingradas (Karalaučų) apgabalā un pat ierīkojuši kombinātus dzintara apstrādāšanai ar rūpniecisku nozīmi.

Dzintaru saturošie slāņi atrodoties 1 — 8 metri dziļi, bet pamatieži, kuŗus mēdzot saukt par „zilo zemi", un kuŗi esot pat 4—6 metri biezi, atrodoties zem 30 — 40 metru biezas zemes virskārtas. Katrā kubikmetrā zilās zemes varot atrast 2—3 kg dažāda lieluma dzintara gabalus, dažkārt pat kilogrammu smagus. Parasti apdarei gan noderot tikai ap 30 proc. pārējie gabali ieplaisājuši un noderot tikai pārkausēšanai un presēšanai lielākos gabalos. Visvairāk dzintaru atrod Austrumprūsijas — Lietuvas — Latvijas krstos, mazāk jau ziemeļu virzienā. Dzintaru saturošie zemes slāņi iestiepjas dziļi jūŗā, kur, viļņiem zemi izskalojot, atbrīvojas dzintara gabali, kas kā vieglāks materiāls tiek nests viļņiem līdzi līdz krastam. Arī zem Kuršu kāpām atrasti zemes slāņi ar dzintaru; tie stiepjas līdz Sventajas upes grīvai, kur 30. gados ierīkoja ostu. Tur zemes darbos uzgājis daudz dzintara, kas tur vārēja nokļūt no upes sanesumiem. Iespējams, ka dzintaru saturošie slāņi turpinās līdz Papes ezeram pie Rucavas, jo, rokot kūdru, šī gadsimta sākumā tur atrasts dzintars. Vecie Jūrmalciema iedzīvotāji stāsta, ka pirms Pirmā pasaules kaŗa vairāki uzņēmīgi ļaudis rakuši dzintaru jūrmalas kāpās un pa dienu katrs saracis „skutula tiesu". Pieņem, ka tas būtu apm. divi kg, kas ir samērā bagāts ieguvums.

Dzintars atrasts arī Babītes ezerā. Brīvās Latvijas laikā, sākot ar 1936. gadu, pie Engures ezera ierīkoja gliemežvāku uzņēmumu putnkopības vajadzībām. Starp gliemežvākiem nereti atrasti arī paprāvi dzintara gabali.

Pagājušā gadsimtā un 20. gadu simteņa sākumā vācu uzņēmēji vairākus gadu desmitus pusrūpnieciskos apstākļos organizējuši dzintara zveju no kuršu jomas. Starp dabiskiem dzintara gabaliem iegūti arī pusapstrādāti, rotas lietas un sikplastika cilvēku un dzīvnieku attēlos. Zinātnieki domā, ka šie izstrādājumi ir no jaunākā akmens laikmeta, kad kuršu jomu un tās apkārtni apdzīvojuši kuršī un senprūši. Tādi paši dzintara izstrādājumi atrasti arī Latvijas piekrastē. Tā ap 1930. gadu Papes ciema zvejnieki nodevuši Liepājas mūzejam divus šādus priekšmetus, ko tie bija uzlasījuši reizē ar dabiskā, neapstrādātā dzintara gabaliem. Arī Sakas jūrmalā atrasti līdzīgi pusapstrādāti dzintara priekšmeti. Pētnieki domā, ka šie seno laikmetu cilvēku darinātie priekšmeti ar jūŗas straumēm no Kuršu jomas nokļuvuši jūŗā un vēlāk atkal izskaloti piekrastē.

Dzintars jau senos laikos ir bijis kā maiņas prece tirgotājiem, par ko liecina senās chronikas. Ar 13. gadu simteni, kad vācu bruņinieki iekaŗoja seno Prūsiju, viņi pakļāva arī kuršu jomā dzīvojošos kuršus un dzintaru noteica par bruņinieku ordeņa monopolu. Tāpat bruņinieki rīkojās arī Kurzemē. 18. un 19. gadu simtenī dzintara apstrādāšana bija jau visiem brīva. Dzintara apstrādāšana galvenā kārtā tika organizēta Vācijā. Bet arī senie latvieši, īpaši Kurzemes jūrmalas iedzīvotāji, par spīti bruņinieku aizliegumam, nodarbojušies ar dzintara rotu darināšanu. To apliecina senās tautasdziesmas un arī mūzejos atrodamie senie dzintara izstrādājumi. Ne bez pamata mūsu dzimtene tiek dēvēta par Dzintarzemi un Baltijas jūŗa par Dzintarjūŗu.

Senāk dzintaru apstrādājuši īpaši tautas meistari, mākslinieciski iestrādājot latviskos ornamentus, bet vēlāk saradušies pejņas kāri uzņēmēji cittautieši, kas ierīkojuši dzintara apstrādāšanas darbnīcas, ražojuši kausēto un presēto dzintaru, kas ir lētāks un ar to izkonkurējuši vecos latviešu tautas meistarus. Protams, līdz ar to ieviesies bezgaumīgums izstrādājumos un pieprasījumi pēc rotas lietām tautā mazinājušies. Sevišķi jaunākos laikos, kad ļaudis sāka modernāk ģērboties un kad rotas lietas pie jauniem tērpiem vairs nepiedienēja. Dzintara apstrādāšana un iestrādāšana kokā vai metallā turpinājās vēl arvien tālāk. Brīvās Latvijas pēdējos gados dzintara apstrādāšanas darbus sāka mācīt lietiskās mākslas skolās, atverot īpašas nodaļas dzintara mākslinieciskai apdarei. Cik zināms, arī tagad Latvijā pie lietiskās mākslas skolām pastāvot dzintara apdares nodaļas, protams, izlietojot tikai kausēto, mākslīgo dzintaru.

Raits Ritums

Domājot par alu, jūs domājat par

MOLSON EXPORT

... SLAVENAIS ALUS LIELĀ ZEMĒ

Tas ir SLAVENS ALUS, tāpēc lielais iedzīvotāju vairums to pieprasa, attaisa, pacienā, priecājas vairāk kā par citu alu Kanadā. Attaisiet Molsona Eksporta alu un iedzeriet to. Mums šķiet, ka atradīsit iemeslu, kāpēc ir vēlēšanās attaisīt otru pudeli pēc pirmās.

Ja jūs tam neticat, tā jūsu pašu darīšana.

MOLSON EXPORT ALE

MOLSONS – NEATKARĪGI ALDARI KOPŠ 1786. GADA

ni domātos rakstus lūgums sūtīt
, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont.

stāde Bradfordā, Anglijā

latelistu kluba dalībnieki: D. Grauds, P. Purviņš un A. Vēveris.

Tas pats autors pēc agrākiem Lietuvas laikrakstiem atstāsta tiesas izmeklēšanas gaitu par blēdībām Lietuvas pasta krātuvē, kur piesavinātās markas aizstātas ar lielo vērtību viltotām markām. Tas noveda pie tā, ka lielo vērtību marku skaits krātuvē pārsniedzis šo marku skaitu, kāds vispār izdots.

C. Matuzas raksta par Dariusa un Givenas pārlidojumam veltītām markām un to pārspiedumu. W. E. Nortons veltī rakstu pašu lidotāju Atlantijas okeana pārlidojuma 30 gadu atcerei.

LABĀKĀ DĀVANA
ZIEMSVĒTKOS
„Latvija Amerikā"
gada abonements.

jat par
N
T
LUS
prasa, attai-
dolsona Ek-
ec ir vēlēša-
. GADA

Ziemas svētkiem lieliskā krāsu un cenu izvēlē krāšņās alpu vijolītes, acālijas un Ziemas svētku zvaigznes.
Katru dienu svaigi grieztas visskaistākās rozes, neļķes, krizantēmas u. t. t.
Bagātīgā izvēlē latviešu daiļamatnieku un dzintara izstrādājumi.
Ziemas svētku kartītes. Pieņemam telefoniskus pasūtinājumus.
Piegādājam mājās.
Laipni lūdzam pasūtinājumus Ziemas svētkiem nodot laikus.
Ļoti lielā izvēlē sudraba un dzintara izstrādājumi svētku dāvanām.
(Saņemts jauns sevišķi plašs dzintara klāsts).

LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

LABĀKĀS KVALITĀTES PIPARKŪKAS
TORONTO PIEDĀVĀ
PAVASARA
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA,
361 RONCESVALLES AVE. LE 1-7353. HIGH PARK rajonā.
- Ogu maizes, speķa un buljona pīrāgus.
- Tortes, kūkas un cepumus.
- Delikateses, ārzemju konservus.
- Sokolādes izstrādājumus, konfektes un riekstus

Svētku pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un svešiem
Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME ..... $ 5.75
Senātora Thomas J. Dodd ievads.
Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

Ģenerāļa Goppera fonda marka uz Jūsu Ziemsvētku sveicienu aploksnēm palīdzēs veikt daļu darba Latvijai un latvju jaunatnei.

50 marku loksne maksā vienu dolaru. Markas pieprasāmas: Kanadā - Mr. J. Treimanis, 8 Nipissing Dr., Islington, Ont.; ASV - Mr. B. Budkēvičs, 103 Rose Street, Freeport, N. Y.

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
- u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA FILADELFIJĀ
ielūdz Jūs un Jūsu paziņas uz
Jaungada sagaidīšanas BALLI
otrdien, 31. decembrī, plkst. 8 vakarā Lietuviešu nacionālajā zālē
928 E. Moyamensing Ave., starp 2. un 3. ielu pie Washington Ave., Filadelfijā.
PILNA BUFETE. SILTI UN AUKSTI ĒDIENI.
SPĒLĒS THE MANHATTENS KAPELLA.
Ieeja $ 3.00. Kungus lūdzam tumšos uzvalkos. Beigas plkst. 2.
DV APVIENĪBAS FILADELFIJĀ VALDE.

LITTLE RIGA
DELIKATEŠU VEIKALS
Ziemas svētku galdam un ikdienas vajadzībām piedāvājam:
Visāda veida gaļas produktu izstrādājumus. Žāvētus un ceptus tītarus. Piparkūkas un speķraušus.
MŪSU SPECIĀLITĀTE: Viesību galdi. Aukstās bufetes. Auksto uzkožamo plates kokteiļu partijām. Importēts siers, šokolādes un konservi.
Pasūtinājumus svētku galdam lūdzam nodot savlaicīgi.
343 Roncesvalles Ave. Tālr.: LE 4-8974. Toronto.

PAARL BRANDY TAGAD KĻUVIS PAR . . .
PAARL PIECZVAIGŽŅU BRENDIJU
Tīri tradicionāli, Pieczvaigžņu Brendijs ir augstvērtīgas kvalitātes, ar izcilu garšu un maigumu — pārdošanā par sākotnējām cenām. Tagad iecienītais PAARL importētais brendijs ir ilgāk nostāvējies balta ozola mucās, kas tam dod jauna veida patīkamu piegaršu un pie tam tagad tas ir apbrīnojami mērenā cenā, jo tā paliek līdzšinējā. Tas ir neapšaubāmi viens no Kanadas labākajiem brendijiem.

PĀRSŪTĀM NAUDU
UZ
LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT
CANADA.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

HIGH PARK RAJONĀ
IZĪRĒJAMA
ĪSTABA ar VIRTUVI
vienai personai.
Zvanīt RO 2-9330, Toronto.

IZĪRĒJAMS
divu guļamistabu
DZĪVOKLIS.
Zvanīt pēc plkst. 7 vakarā
HO 1-7207, Toronto.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

TRANSPORTA
UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un
TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

1o. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS 1964

Daugavas Vanagi sasaukšanās!
KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

ASTRAS apgāda grāmatas
Skaistākā dāvana —dabūjama apgādā un visās latviešu grāmatnīcās

P. Jēger - Freimanes CILVĒKS DOMĀ — DIEVS DARA (teātrāla autobiografija)	$ 4,25
Z. Mauriņas DZELZS AIZBĪDŅI LŪST (triloģijas 3. daļa)	$ 5,00
Z. Mauriņas esejas ZIEMEĻU TEMAS	$ 3,25
Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS UN CILVĒKI	$ 2,75
Dz. Freimaņa romāns V I Ļ Ņ I	$ 3,30
K. Raudives romāns NEREDZAMĀ GAISMA	$ 3,90
Dr. H. Tichovska rakstu krājums LATVIEŠU TRIMDAS 10 GADI	$ 4,30
Dr. H. Tichovska sakārtojumā dzejas antoloģija AVE MARIA	$ 3,75
J. Klīdzēja stāsti VIŅAS UN VIŅI	$ 3,35
Ortega Y Gasset MEDITACIJA PAR MĪLESTĪBU	$ 3,35

Z. Mauriņas triloģijas — Tālā gaita un Iedrīkstēties ir skaisti, kā arī Cilvēces sargi nav vairāk apgāda krājumos.

Lūdzam ievērot apgāda jauno adresi:
Mrs. ANNA TICHOVSKIS
82 DALE RD.
MANCHESTER, CONN., USA.
TEL. 643-9884.

SKAŅO UN LABO KLAVIERES
KĀRLIS RANGA.
Zvanīt vakaros pēc plkst. 7.
HU 3-6105, Toronto.

Swiss Canadian Meat & Sausage veikals
1622 Bloor St., W., Toronto. LE 3-7336
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delikateses.
- Tāpat liela saldumu izvēle.
- Laipna apkalpošana.

Runājam vāciski.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

GRĀMATAS SKOLĀM

M. Gaide — TEVU VALODAS MĀCĪBA	$ 1.60
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA	$ 2.20
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GRAMATIKA	$ 3.00
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA	$ 4.80
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS	$ 1.00
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.	$ 1.50
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.	$ 1.50
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—6. kl.	$ 2.25
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA	$ 1.00
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI	$ 1.50

DV GRĀMATNICA
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Gustav III väg 61 · Bromma · Sweden
JAUKAS UN VERTIGAS
ir Latvian Music skaņu plates. To starpā atradīsit piemērotas kā savējiem, tā citiem — bērniem un pieaugušiem, latviešiem un cittautiešiem. Dāviniet mūsu skaņu plates, tās iepriecinās katru!
Pārstāvis: DV GRĀMATNICA,
123 Huron Str.,
Toronto 2-B, Ont.

Viena no skaistākām un vērtīgākā m dāvanām Ziemsvētkos ir dalīb as zīme Latviešu namam. Taś pa līdzēs priekam un labestībai izlīt pār jauniem un veciem, tuviem un tāliem.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

KANADAS LATVIEŠU SPORTA KONGRESS — JĀNIS ĀDMINIS ATKAL LATVIEŠU SPORTA DZĪVES VADĪTĀJS

Svētdien, 15. decembrī, notika Toronto Kanadas latviešu sporta kongress, kurā ievēlēja Kanadas latviešu sporta dzīves vadītāju un Latviešu sporta apvienības Kanadā valdi.

Par sporta dzīves vadītāju vienprātīgi ievēlēja atkal Jāni Ādmini, bet apvienības valdē — A. Grīnbergu, G. Gubiņu, E. Poltraku, E. Skujiņu un Ž. Zentiņu.

Visi, izņemot E. Poltraku, apvienībā darbojušies jau daudzus gadus bez pārtraukuma. **Revīzijas komisijā ievēlēja V. Galviņu,** kurš revīzijas gadījumā kooptēs 2 locekļus. Tā ir jauna kārtība, līdz šim revīzijas komisijā ievēlēja 3 personas.

Nozaru vadītāji sniedza īsus ziņojumus par aizvadīto darbības posmu. Pēdējā laikā latviešu sporta dzīvē aktīvāk sāk piedalīties jaunatne, sevišķi ieprieciņoša aina ir vieglatlētikā, kur radušies vairāki daudzsološi sporta talanti. Visumā latviešu sporta dzīvē Kanadā pārmaiņu nav. Organizēts latviešu sports koncentrēts Toronto, Montreālā vēl startē latviešu volejbolisti, tāpat arī Hamiltonā, bet pārējā Kanadā latviešu sporta organizāciju nav. Var apgalvot, ka vairāk vai mazāk aktīva sporta dzīve Toronto raksturo latviešu sporta aktivitāti visā Kanadā.

Pieskaņoties nākotnes darbībai, atzina, ka īpaša vērība tunmāk jāveltī jaunatnei, it īpaši vasaras posmā.

Kongress pieņēma apvienības priekšsēža J. Ādmiņa un revīzijas komisijas ziņojumus un izteica valdei un nozaru vadītājiem pateicību par pašaizliedzīgo darbu latviešu sporta dzīvē.

RIETUMVĀCIJAS BORUSSIA DORTMUND

cīņā dēļ Eiropas kausa futbolā ar savu sensācionālo uzvaru pār slaveno Lisabonas Benefica ir kļuvusi par vienu no visvairāk respektētām futbola vienībām Eiropā. Benefica bijusi divas reizes Eiropas kausa uzvarētāja un rets kāds cerēja, ka vācieši varētu uzvarēt. Portugaļu sporta prese vienprātīgi atzīst, ka Borussia bija labākā vienība un vienprātīgi slavēja vācu vienības techniku un taktiku.

Vācijas kausa meistars Borussia Dortmund uzvarēja pēdējā spēlē arī Vācijas meistarvienību, ta no Konektikutas un citi. Hamburgas SV ar 5:0.

vi

NOTIKUMI PASAULES SPORTĀ

PASAULES MEISTARS SLĒPEŠANĀ, austrietis Egons Zimmermans treniņā saskrējies ar italieti Červinu un sasities tik smagi, ka bijis spiests pārtraukt treniņus.

RIETUMVĀCIJAS LEDUSHOKEJA VIENĪBA spēlē ar Austrumvāciju neizšķirti. Kvalifikācijas spēlē ziemas olimpiādei, kas notiks Insbrukā februāra mēnesī, Rietumvācijas hokeja izlase pirmajā spēlē spēlēja neizšķirti ar Austrumvācijas vienību, rezultāts bija 4:4 (2:1, 0:1, 2:2).

POLIJA UZVARĒJA RIETUMVĀCIJU valstu sacīkstē boksā ar 14:6, bet Vācijas „B" vienība uzvarēja Polijas „B" vienību ar 15:8.

GALDA TENISA VALSTU SACĪKSTĒS Rietumvācija uzvarēja Austriju ar 10:1.

EIROPAS FUTBOLA KAUSA SPĒĻU IETVAROS valstsvienībām Dānija spēlēja ar Luksemburgu 3:3, bet meistarvienību kausa spēlēs astotdaļfinālā: Benefica Lissabon zaudēja Bor. Dortmund ar 0:5, AS Monaco — Inter Mailand 1:3, AC Mailand — IFK Norrkoping 5:2, Celtic Glasgow — Dinamo Zagreb 3:0.

LATVIJAI UN LATVJU JAUNATNEI

Ģenerāļa Goppera fonda valdes 8. decembra sēdē atzina, ka iespējami plaši atzīmējami jaunatnes rakstnieka J. Sirmaņa 60 mūža gadi (1964. g. 4. aprīlī). Fonda valde rīkos centrālo sarīkojumu, domājams Ņujorkā, un lūgs skolas un organizācijas gādāt par sarīkojumiem savās darbības vietās.

Lai rosinātu jaunatnei piemērotu darbu rašanos, arī 1964. gadam tiks izsludinātas fonda balvas literātūrā, mūzikā un tēlotājās mākslās. Katra no balvām, tāpat kā 1963. gadā, 500 dolaru. Sīkāki noteikumi tiks publicēti.

1963. gada balvām darbi turpina ienākt, un tādos novados, kur bija jūtamas vajadzības. Darbi jāiesūta B. Šmitam, 760 Riverside Dr., Apt. 5H, New York 31, N. Y., U.S.A Terminš — 31. decembris.

Fonda valdes sēdē piedalījās arī Latviešu skautu pilnvarnieku padomes priekšsēdis V. Klētnieks, informējot par materiālu vākšanas gaitu ģenerāļa Goppera biografijai. Materiālu vākšana tiks kāpināta, mēģinot apzināt iespējamo, kas raksturošu ģenerāli Goppera un viņa darbu Latvijai un latviskai jaunatnei.

Daudz darba pielikts fonda šā gada marku akcijas noorganizēšanā. Šīs akcijas sekmes noteiks, vai fondam būs iespējams īstenot savas turpmākā darba ieceres.

LATVIEŠU DIEŅA PASAULES IZSTĀDĒ

Nākamā gada vasarā Ņujorkā notiek pasaules izstāde. Izstādes laikā vairākas reizes dienā notiks dažādu tautību priekšnesumi, neatkarīgi no piedalīšanās izstādē. Latviešu uzstāšanās paredzēta 5. jūlija pēcpusdienā, par ko ALAs valde parakstījusi līgumu. Latviešu priekšnesumiem paredzētas trīs stundas ar diviem pārtraukumiem. Rādīs latviešu tautas dejas, kori dziedās tautas dziesmas un, iespējams, latviešu trio vai kvartets atskaņos jaunākā laika latviešu komponistu darbus.

Tautas deju uzvedumam aicinātas 6 deju trupas ar apmēram 80 dejotājiem, pie kam daži pāri uzstāsies ar īpašiem priekšnesumiem. Īpatnēji atrisināts tautas deju pavadījums, to spēlēs koklu ansamblis, kura dalībnieki nāk no dažādām vietām. Koŗu koncertā aicināti koŗi no austrumu piekrastes, lai būtu mazāk izdevumu. Koncerta programmā tikai latviešu tautas dziesmas, kaut gan programma visos sīkumos vēl nav izstrādāta. Latviešu instrumentālo mūziku varētu atskaņot latviešu trio vai kvartets, bet šī programmas daļa atkarīga no līdzekļiem, kādi būs rīcības komitejas rīcībā. Līdzekļus piešķir no ALAs šī rudens ziedojumu summām, kas ienākušas mazliet pāri 9000 dolariem.

Rīcības komitejas 11. decembŗa sēdē apskatīja budžeta jautājumus. Tautas deju uzvedumam vajadzīgi 1050 dolaru, kuŗiem 1500, bet programmām 600 dolaru, kopā 3150 dolaru. Par līdzekļu piešķīrumiem lēma ALAs 14. decembŗa sēdē Bostonā. Budžetā nav uzņemtas summas instrumentālās mūzikas atskaņošanai. Izdevumi paredzēti mēģinājumiem, telpām, diriģentu brauciemiem pie koŗiem, nošu iespiešanai un citiem sīkākiem izdevumiem.

Sevišķi dzīvi pieteikušās deju kopas ,gandrīz visi tie, kam piesūtīti aicinājumi. Arī koŗi pieteikušies kuplā skaitā: kā Ņujorkas draudzes, Ņubransvikas, Ņujorkas Daugavas Vanagu, Rota no Konektikutas un citi.

Iegādājieties
DAUGAVAS VANAGU
izdotās
LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas, iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25,-, atsevišķas kartītes — 15 centu. **ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE.**

Kartītes dabūjamas arī ar angļu tekstu

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja palīga J. Kleķera, 10 Garnock Ave., Toronto 6, Ont. Tel.: HO 3-9713.

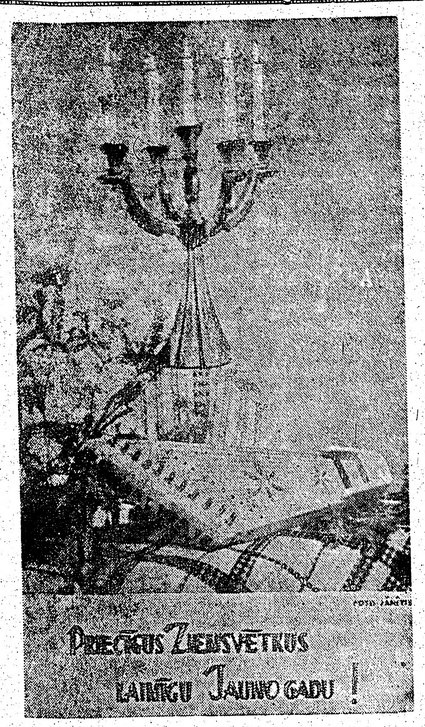

VAI KRIEVI SAMAZINĀS MILITĀRO BUDŽETU?

CHUŠČEVS RUNĀ PAR BRUŅOTO SPĒKU SAMAZINĀŠANU

No pagājušās nedēļas nogalē Maskavā publicētas Chruščeva runas redzams, ka Padomju Savienība nākamā budžeta gadā nolēmusi taupīt uz bruņošanās rēķina. Iespējams pat, ka Padomju Savienība samazinās savus bruņotos spēkus.

Savā runā Chruščevs uzsvēra, ka Padomju Savienība var atļauties samazināt bruņošanās budžetu, jo krieviem saražots vairāk kā diezgan ieroču un kaŗa materiālu, lai iznīcinātu katru ienaidnieku.

Chruščevs nepārprotami deklarēja, ka Padomju Savienība turēsies pie Kubai dotā solījuma un ka Sav. Valstu militāristu agresijas gadījumā Kastro sala Karaibu jūrā nepalīks bez atbalsta.

Sav. Valstu saimnieciskie lietpratēji paskaidro, ka Chruščeva rēķina. Iespējams pat, ka Padomju Savienība samazinās savus bruņotos spēkus minētam militārā budžeta samazinājumam nav pamata, tas domāts vienīgi pasaules acu apmānīšanai, kā dūmu sega padomju plānam atraut lielas summas vieglai rūpniecībai un šos kapitālus gāzt plašā un straujā ķīmiskās rūpniecības izveidošanā.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Uz 65 mūža gadiem Toronto atskatījās bij. mežzinis A. Upītis. Viņš strādājis Bauskas, Talsu, Lutriņu un Bārbeles virsmežniecībās. A. Upītis rosīgi darbojies latviešu sabiedriskā dzīvē. Gavilnieku goda dienā sveica tuvi un tāli draugi.

Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojumā bija pulcinājis apmeklētājiem pilnu centrālās YMCAs zāli. Visiem tīkamus priekšnesumus un dziesmas sniedza svētdienas skolas bērni, bet māc. A. Lūsis svētbrīdī pakavējās pie Kristus bārniņa piedzimšanas. Sarīkojumu apmeklēja arī Ziemsvētku vecītis (E. Tiltiņš), bet svētdienas skolas skolotājiem pateicības vārdus veltīja un izdalīja dāvanas draudzes padomes pārstāvis J. Galejs.

Pirmā ev. lut. draudze šogad paredzējusi vēl otru Ziemsvētku sarīkojumu bērniem, kas vecāki par 12 gadiem. Tas notiks 21. decembrī plkst. 7.00 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Bez garīgā akta paredzēti bērnu priekšnesumi un māc. A. Čops demonstrēs savu vasarā uzņemto krāsu filmu par Sidrabenes bērnu nometnes dzīvi. Paredzēta arī savies gā daļa.

Toronto latviešu misija rīko Ziemsvētku eglītes vakaru bērniem un pieaugušiem 21. decembrī plkst. 8,00 vakarā 106 Dorset Rd., Skarboro. Misija vada savus dievkalpojumus arī Hamiltonā, kur tie notiek katra mēneša 3. svētdienā plkst. 2,30 dienā Philpath baznīcā Merrick un Park St. N. ielu krustojumā.

HAMILTONA

Hamiltonas strēlniekiem 14. decembrī bija labi apmeklēts groziņu vakars ar biedrības prka P. Luksa gleznu izstādes atklāšanu. Vakaru atklāja O. Moruss; P. Luksa īsi pakavējās pie gleznām, referēja par strēlnieku cīņām, godinot strēlniekus, atbrīvotājus, leģionārus, kuŗiem visiem bija viens mērķis — sava dzimtā zeme. Izlozēja P. Luksa dāvāto gleznu — Bunkuris pie Ložmetēju kalna — to laimēja vecākais strēlnieks, 87 g. v. J. Cīrulis. Vakars raiti pagāja deklamācijās (Vilks) un dziesmās (Ieviņš, jun., Grīnbergs, Tuklers). Pārdeva 6 darbus. Izstāde turpināsies līdz 28. decembrim.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Šestdien, 21. decembrī plkst. 7 vakarā Eglītes vakars jauniešiem, sākot ar 12 gadiem. Priekšnesumi.

24. decembrī plkst. 7 Ziemas svētku eglītes dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī plkst. 10 no rīta Ziemas svētku dievkalpojums.

31. decembrī plkst. 7 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

KIČENERĀ

22. decembrī plkst. 2 p. p. Ziemas svētku dievkalpojums. Māc. A. Čops.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemas svētku vakara dievkalpojums Deer Park baznīcā (St. Clair un Avenue Road).

25. decembrī, plkst. 2 p. p. Ziemas svētku dienas dievkalpojums Jāņa baznīcā.

1. janvārī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Jaungada dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

24. decembrī plkst. 6.30 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums. Dziedās „Viestura" koris.

31. decembrī plkst. 6.30 Vecgada vakara dievkalpojums.

Bramptonā: 21. decembrī plkst. 7 vakarā Ziemsvētku eglīte bērniem ar dievkalpojumu Snelgroves zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

22. decembrī, plkst. 11 pr. p dievkalpojums - svētbridis; pēc dievkalpojuma baznīcas apakš. telpās Svētdienas skolas Ziemsvētku uzvedums: „Lai ejam uz Betlēmi".

Ziemsvētku vakara dievkalpojumi: 24. decembrī plkst. 5.30 vakarā — dziedās Svētdienas skolas bērni; plkst. 7 vakarā — dziedās draudzes koris E. Gulbis vadībā.

I Ziemsvētkos, 25. decembrī. plkst. 11 pr. p. dievkalpojums.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

24. decembrī plkst. 4,30 p. p Ziemas svētku vakara dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

5. janvārī plkst. 2 p. p. Zvaigznes dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un. Colborne St.

25. decembrī plkst. 1,30 p. p. Ziemas svētku dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma Street, Vancouver 8, B. C., telef. 224-5195. Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

Otrdien, 24. decembrī, plkst. 9 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa

18. decembrī plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

22. decembrī plkst. 9,30 no rīta dievkalpojums angliski. Plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

24. decembrī plkst. 7,15 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Soliste A. Tilga; jaunatnes pulciņa koris.

25. decembrī Ziemsvētku dievkalpojums plkst. 1,30 p. p.

29. decembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

31. decembrī plkst. 8 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Viesturs Sēfers. 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

24. decembrī plkst. 7 vakarā Presbiteriāņu baznīcā Ziemas svētku vakara dievkalpojums. Solo — Ilze Gaŗais (vijole).

31. decembrī plkst. 7 vakarā Presbiteriāņu baznīcā Vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 363 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

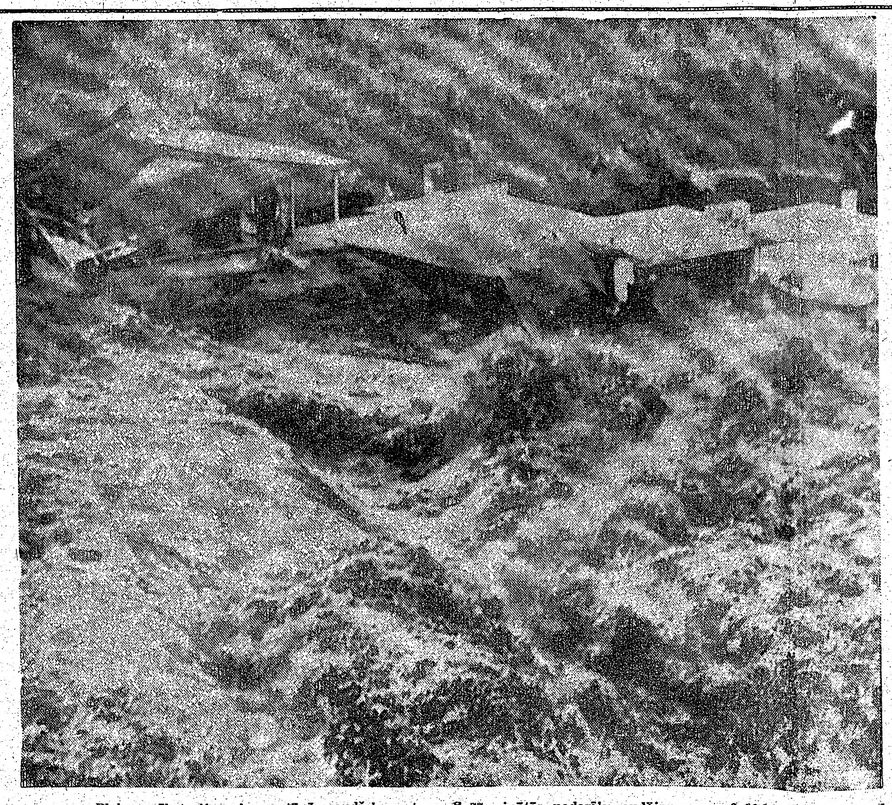

Plaisa spēkstacijas aizsprostā Losandželosas tuvumā 77 minūtēs nodarīja zaudējumus par $ 10.000.000.